

Ima vsak četrtek in
velja s poštno vred
v Mariboru s pošiljanjem
za dom za celo leto 25 din.,
za leto 12-30 din., četrlet
90 din. Izven Jugoslavije
60 din. Naročnina se pošlje
na upravništvo "Sloven-
ski Gospodar" v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Lah se dopolniti do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Delovni Interurban št. 115.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Roko-
pisi se ne vračajo. Uprav-
ništvo sprejema naročnine,
inserate in reklamacije.

Cene inseratov po dogo-
voru. Za večkratne oglaš-
be primeren popust. Nesporno
reklamacije so pošiljane
prosto.

Čekovni račun pošilja
ureda Ljubljana št. 10.602.
Telefon Interurban št. 115.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

51 številka

MARIBOR, dne 6. decembra 1928.

57. letnik.

Smernice ljudsko-izobraževal- nega dela.

V pogovoru, ki ga je imel v Londonu voditelj hrvatskih seljakov Radič z nekim vplivnim in čislanim angleškim državnikom, je ta državnik glede na Slovenijo in Slovence izjavil: «Divna zemlja! Krasen kulturni narod!»

Pohvala, ki nam prihaja iz vrst tako velikega in kulturnega naroda, kakor je angleški, pomenja za nas Slovence veliko čast. Veličina našega naroda ni ostala svetu prikrita, marveč je prodrila do poznanja in priznavanja ne samo pri sosedih, temveč tudi pri oddaljenih narodih.

Veličina našega naroda ni v njegovem številu. Po broju članov spada naš narod med najmanjše. Cesar pa mu nedostaja po zunanji številčni sili, to mu je narava in njen vsemočeni in vsemodri Početnik nadomestil z notranjo silo duha in volje. Tako je naš narod usposobljen, da more pomanjkanje članskega števila in v njem ležeče moči, nadomestiti s kulturo svojih članov.

Ako hoče naš narod vršiti svojo nalogo v krogu večjih narodov, morajo se vsi člani naroda zavedati, da je vsak izmed njih pozvan, da dela po svojih močeh in razmerah za pomnoženje in razširjenje prave narodne kulture. To je velika naloga našega prosvetnega ali izobraževalnega dela med slovenskim ljudstvom.

Danes je imela naša največja ljudska izobraževalna organizacija Slovenska krščansko-socialna zveza svoj občni zbor v Mariboru. Pri tej priliki je predsednik štajerske Zveze poslanec dr. Hohnjec imel govor, v katerem se je najprej ozrl na dosedanje uspehe našega ljudsko-izobraževalnega dela, ki je našlo priznanje celo v daljnem tujem svetu. To priznanje nas mora ob enem bodriti, da ta naš največji narodni zaklad skrbno varujemo ter množimo. Ta zaklad ima to posebno svojstvo, ki ga nimajo drugi zakladi, da se z delitvijo ne zmanjša, marveč raste. Čim več ljudi je deležnih narodne kulture, omike in izobrazbe, tem večji je ta zaklad.

V čem je pa prava omika in izobrazba? Dr. Hohnjec je odgovoril: «Ni v množstvu tega, kar kdo zna, marveč v moči in sposobnosti za rešitev nalog, ki jih stavi življenje.»

Življenje stavi velike naloge poedincu in celemu narodu. Ali je naš narod sposoben ter ima dovolj moči za rešitev teh nalog? Kaj je narodu potrebno, da ima v svojem delu in boju uspeh? Na to vprašanje je dal v letošnjem poletju odgovor angleški ministrski predsednik Baldwin s temi-le besedami: «Vsakemu narodu je potrebno za njegov uspeh, prvo: da brani in hrani vero svojih očetov, drugo: da ima čvrsto zaupanje v svojo bodočnost, tretje: da nad vse ljubi delo.»

Živ pokopan.

Po angleškem izvirniku A. Bennetta napisal Paulus.
7. nadaljevanje.

Aleš Blaž je bežal domov.

Ves plašen, kakor bi mel slabo vest, se je izmuznil mimo sluga v veži. V stran se je obračal, ko mu je naročil, naj mu nakupi večerajšnjih in današnjih časopisov, vseh, kolikor jih je mogel dobiti.

Doma med štirimi stenami svoje sobe se je počasi pomiril. Vdal se je razmišljanju.

Torej svet je zvedel za njegovo smrt! — «Ze veš najnovejše —? Aleš Blaž je umrl!» Tako pravijo danes drug drugemu.

Seve, tisti suhi zdravnik —! Ni imel boljšega posla ko da je obesil to novico na vse telefonične in brzojavne žice! Zato je tudi Šime Blaž s tako naglico prihitel. In tudi Lenka Strnadova je že vedela za njegovo smrt —.

Dogodek na kolodvoru mu je stopil pred oči.

Kaj si neki mislita ženski o njem —? Ali sta videli, kaj se mu je zgodilo? Morebiti si mislita, da jima je namenoma ušel —? Navsezadnje, saj bi bil šel z njima! Bi se bil vsaj na lep način izognil tem — norcem, ki so žalovali za mrtvim — malopridnežem!

Kruto se je nasmejal. Pravzaprav bi se bil najrajši razjokal. Končno, ljudstvo ga je že precej rado imelo, ko je še živel. Ampak časniki karji in založnik, ti so kovali denar iz njegove slave —! Še celo iz njegove smrti —!

In on —? Kaj so njemu dali, ko je še živel —?

Grenka kletvica mu je ušla na račun založnika —.

Jezen je bil, vznemoljil ga je sebični, neumni svet. Znova mu je stopila pred oči Lenka.

Na prvem mestu je torej vera, njena ohranitev in obranitev. Na to mesto jo stavi ne takozvani klerikalizem, marveč ministrski predsednik največje svetovne države. Baldwin se gotovo ne bo razburil, ako ga radi tega naši liberalci in takozvani svobodomiselnici počastijo s pridevkom klerikalizma.

Vera je za obstoj, razvoj in napredek vsakega naroda največjega pomena. Ona je tista velika, celega človeka, ves narod in vse razmere obsegajoča in prešinjajoča duhovna sila, ki se ne da z drugo nadomestiti. Nenadomestljiva je zlasti sedaj za razmere, ki so nastale kot vojne in povojne posledice. Obnova držav in narodov je brez verskega prenovljenja nemogoča.

Italijanski fašistovski poglavar in državni gospodar Mussolini je že večkrat v javnosti poudarjal dejstvo, da se je med italijanskim narodom med in po vojni dogodilo versko prenovljenje. V tej verski obnovi, kojo hoče gojiti in jačiti, vidi Mussolini največje jamstvo za uspeh italijanskega naroda in njegovega stremljenja. Mussolini ni osamljen s svojim mišljenjem. Znani nemški sociološki pisatelj Werner Sombart — po veri protestant — naglašuje v svojih spisih in govorih, da je brez verskega razsvetljenja propad človeštva neizogiben.

Mi se torej nahajamo, tako je poudarjal dr. Hohnjec, v jako številni in raznoliki družbi, ako smatramo vero kot absolutno potreben pogoj za življenje in napredovanje naroda v duševnem, telesnem in gospodarskem oziru. Nobeno plašenje in sramotenje s klerikalizmom nas ne bo oviralo, da ostanemo na tisti poti, po kateri smo hodili doslej. Vse naše izobraževalno delo bo slejkoprej ostalo na nepremakljivi, kot skala trdni podlagi žive in oživljajoče vere. Kdor se zaletava v to skalo, buta z glavo ob zid. Skala se ne bo razbila, marveč glava bo trpela škodo. To naj imajo pred očmi vsi oni svobodomiselniki krogi med učiteljstvom, ki so na zborovanju učiteljskega združenja v Beogradu proglasili načelo: Vsi duhovniki ven iz šol! Kakor poročajo veri neprijazni listi, je to proticerkveno hujskanje baje doseglo uspeh, da se bo v zakonskem načrtu o narodnih šolah člen 39 v toliko spremenil, da podužuje učitelj v ljudski šoli vse predmete, torej tudi vero. To je direktna vojna napoved našemu in hrvatskemu katoliškemu narodu. — Mi to borbo sprejememo z ono samozvestjo, s katero smo doslej vodili vse boje za naše verske svetinje. Mi že danes dajemo vsem svobodomiselnim med učiteljstvom in v drugih krogih na znanje, da bodo trčili ob odpor, kojeja se niti ne zavedajo. Kdor buta ob skalo, si pokvari glavo ter si jo razbije, ako ne odneha.

Čvrsto zaupanje v svojo bodočnost, je drugi pogoj za uspeh naroda. Mi to zaupanje v bodočnost črpamo iz svoje preteklosti. Z lastno močjo smo ohranili zemljo, na kateri živimo, ter obranili svoj narodni značaj. Naši sosede, jaki po številu in po duševni in gospodarski sili, nam niso mogli ugrabiti naše zemlje ter nas narodno potujčiti. Mi ostanemo, kjer in kar smo.

Kaj si bo mislila? Da je neolikan, skrajno neolikan. Zapustil jo je, ušel ji je —. Tako bo rekla.

Ne, to ni smelo biti! Razložiti ji je moral, kaj se mu je zgodilo! Da ni sam kriv. Saj bi bil šel z njima! Pisal bi ji —.

Pa njenega naslova ni vedel. Uro vožnje z vlakom, «Mirni dol» nekje v samoti —. Kdo bi to našel! Da bi popraševal —? Ne, tega ne, za nobeno ceno ne!

Morebiti pa bo sama zahtevala pojasnila. Da, zelo verjetno je bilo. Saj je naredil dober vtis nanjo. «Tako dober, priden človek!» je rekla. In njegovo sliko je še imela. In tudi njegov prejšnji naslov. Skoraj gotovo, da mu bo pisala na naslov rajnega Hinkota —. Kaj je moral sporočiti svojemu «mrzlemu stricu», naj pošlje morebitna pisma k «Trem zvezdam».

Da, tako bo najbolje. Ne zaradi česa drugega morebiti —. Ampak zato, ker ni hotel biti neolikan v njenih očeh. Pošten človek je hotel biti. In vrhu tega, čemu bi si prikrival —? «Smilite se mi! Toliko let, pa sam —!» Tako je rekla. In te besede so vkljub vsemu povzročile majhno revolucijo v njegovih življenjskih nazorih. —

In Aleš je sedel ter napisal tole pismo:

Gospodu Šimenu Blažu.

Spoštovani gospod! Če pride kako pismo zame na moje dosedanje stanovanje pri gospodu Alešu Blažu, mi ga prosim pošljite v hotel «Pri treh zvezdah». — Vdani

Hinko Brglez.

Zapečatil je pismo in pozvonil.

Sluga je vstopil.

«Ste kupili časopise?»

«Da!» Položil je debel sveženj papirja na mizo.

«So vsi?»

«Da, gospod!»

«Hvala! — Ali bi poskrbeli, da pride tole pismo čimprej naslovljencu v roke?»

«Da, gospod!»

«Ne vem, če bo kaj odgovora. Vsekakor mi naj sel takoj sporoči, kako je opravil!»

«Da, gospod!»

Sluga se je nemo poklonil, odšel in tiho zaprl vrata za seboj. Tako znajo vrata zapirati le ljudje, ki so se dolgo vadili v tem poklicu.

Zares, v tem hotelu je bila doma «nemotnost» ter «mir in tihota». Vse drugače je bilo nego tam «Pri solncu» —!

Z zadovoljnim vzdihom je sedel Aleš v svoj udobni naslonjač.

Aleš Blaž je vedel, da ga svet ceni. Pa to kar je danes bral v časopisih, to je presegalo tudi skrajne meje najbolj domišljavega pisatelja. Zares, človek še le po svoji smrti zve, koliko je vreden —.

Velik prijatelj časopisov Aleš nikdar ni bil. S politiko se ni bavil, druge dogodščine in novice pa ga tudi niso mnogo zanimale. Kritike se ni bal. Se mu je tudi ni bilo treba bati. Vkljub svoji plahosti v občevanju je imel o vrednosti svojega delovanja in svojih del lastno, sicer jako skromno, pa neoporekljivo sodbo, kakor vsi dozoreli duševni delavci. Običajne kritike, pa najsi so ga grajale ali hvalile, so bile po njegovem mnenju preračunane za ljudske mase, narekovali so je osebni ali drugi oziri, le umetniški ne. Take kritike so mu izvabile kvečjemu pomilovalen smehljaj.

Zato tudi od svojih posmrtnic ni nič posebnega pričakoval. Vsakdanji stavki, običajna hvala, domišljavo

Ob otvoritvi skupščine sta bili jasno opredeljeni dve skupini: radikalna, ki sedi na vladi ter se hoče na vsak način tudi obdržati, njej nasproti pa skupina demokratov in zemljoradnikov, ki bi radi radikalno vladu izpodirili ali pa delili z njo oblast. Na obeh straneh je enaka oblast-željnost in enaka brezbriznost za težki položaj naroda in države. Nemci in Turki iz južne Srbije so še vedno prive-sek in pomočnik radikalne vlade in tako lahko rečemo, da se samo proticentralistična opozicijska briga za narodne težnje, dočim je vse drugo popolnoma zaglobljeno v svoje strankarske zadeve in posle.

Po zaslugah radikalije in policajdemokracije je pri nas parlament že davno nehal biti to, kar se drugod raz-ume pod tem imenom. Zelo značilen je pouk, ki ga je Pa-šič dal svojim poslancem pred zasedanjem skupščine. Vlada bi rada do konca tega leta spravila proračun pod streho in Pašič je dejal poslancem: »Če ga ne spravite skozi, pa lahko greste domov!« To se da razumeti in po-vedati z drugimi besedami: Glasujte, kakor vlada ali mini-stri hočejo, če pa nočete tako glasovati, vas pa pošljemo domov ter vladamo sami. To vladino naziranje in stališče se kaže do malega že v vseh vladnih predlogih. Tako je skupščini predložen zakon o najetju francoskega posojila od 300 milijonov frankov za oboroževanje z dodatkom, da bo ministrski svet sam odločeval o vsem tem, kar naj se nabavi za ta denar. Taki vladni predlogi in tako postopanje bi povsod drugod vzbudilo silno ogorčenje, pri nas je pa vse to že čisto udomačeno in največja nesreča za našo državo je slepota večine narodne skupščine za visoki pomen zgodovinskih oblik in dejstev v ljudski duši. Iz-brisati tisočletni zgodovinski razvoj preko noči, odpraviti od danes do jutri skozi stoletja preizkušene in po svojem bistvu točne, sigurne in čiste upravne rede ter jih nado-mestiti s pomanjkljivimi in nedoslednimi novimi, ki vrh tega puščajo odprta vrata samovolji in sebičnosti odloču-jočih organov, mora odvračati vse sloje naroda, ki je bil vzgojen v načelu enakosti vseh pred zakonom, od novega upravnega reda in njegovih povzročiteljev. Nedostatke in neenakosti uprave mora plačati koncem koncev narod in vedno samo tisti del, ki izvršuje zvesto in točno svoje dolžnosti napram državi. V vladi in vladni večini imamo vse polno ljudi, katerim je nepristranost in enakost pred zakonom španska vas in srbijanski politik misli vedno le na svojo stranko in pa na to, kako bo z oblastnega mesta nagradil svoje sorodnike in prijatelje, da ga bodo še vna-prej podpirali in pustili vladati. Radikali in demokrati se razumejo samo na politično trgovino in odkar niso več skupaj na vladi, se kregajo in napadajo ob vsaki priliki. Ko so se v narodni skupščini iznašale raznovrstne pritož-be radi protizakonitega in nasilnega postopanja, se je med radikali in demokrati takoj raznel oster prepir, padla pa ni niti ena beseda, ki bi obsodila nasilje kot tako, temveč vse se je sukalo samo okrog tega, kar je kak radikal na-pravil demokratu, ali pa demokrat radikalu. Bivši notranji minister demokrat Pribičević se je spopadel s sedanjim notranjim ministrom radikalom Vujičičem. Drug drugemu sta očitala državi škodljivo delo, demokrati so vpili nad radikali, da so oni upeljali čisto turško upravo v državi, radikali so odgovarjali, da so to oskrbeli že poprej demo-kрати in najžalostnejši del stare slike je bil pa ta, da se eni in drugi ne brigajo za to, da je naša uprava slabejša kot turška, ali da bi se morala odpraviti.

Spominajte se Dijaške večerje!

grajanja, članki, kakršne imajo časnikarji pripravlje-ne za vse take slučaje, — kaj bo neki druga v njih —?

Površno bo pregledal časopise, jezil se bo nad njimi, ali pa se jim bo smejal. Tako si je pravil.

In s temi mislimi je segel po listih.

Toda že prvi pogled vanje ga je presenetil tako hu-do, da je kar poskočil. Učinek je bil naravnost telesno občuten. Srce mu je glasno udarilo, kri mu je šinila v glavo. Od pete do temena so mu zadregetali živci.

Zavedal se je svojih zmožnosti, moči svojega duha, toda nikdar ni stavil samega sebe v eno vrsto z duševni-mi velikani svojega domačega planeta. Zdelo se mu je, da je slava, ki mu jo ljudje dajejo, drugačna nego slava drugih velikih mož, umetnikov in pisateljev, da je manj vredna, da je le površna, pretirana sodba ljudskih mas. Nikdar si ni domišljeval, vključ prljubljenosti, ki so jo uživala njegova dela, da je tudi on eden izmed veli-kanov duševnega dela —.

Danes pa so se mu odprle oči. Njegove posmrtnice so mu dokazale vso veličino njegove slave z neoporek-ljivo silo.

Vsi listi so izšli črno obrobljeni! Posebno velike, debele črke so naznanjale svetu njegovo smrt! Črez vso širino časopisov so segali naslovi! »Smrt našega naj-večjega pisatelja!« — »Nenadna smrt Aleša Blaža!« — »Veliki ženij je umrl!« — »Prerana smrt velikega moža!« — »Domovina žaluje!« — »Nenadomestljiva izguba!« — »Globoka žalost zagrinja Evropo!« — »Pretužna novica je hud, bridek udar za vsakogar, ki je ljubil našega Aleša!« — Tako so pisali listi in prekašali drug drugega v sili izrazov in v debelosti črk.

Mravljinci so lezli Alešu po hrbtu. Tule je sedel, sam, zaprt v svojo sobo, človek kakor vsi drugi, — in do-movina, da, Evropa je jokala za njim. Čul je njen jok.

FANTJE, MOŽJE!

Ali ste se že odločili, da pridete na

NARODNO-GOSPODARSKI TEČAJ,

ki se vrši letos

o Božiču, dne 27., 28. in 29. decembra 1923 istočasno in z istimi predavanji

v Mariboru in v Celju?

V Celju bo vodil tečaj g. dr. Korošec, v Mariboru pa g. dr. Hohnjec. Predavali bodo razun omenjenih dveh vo-diteljev, izbrani govorniki iz Ljubljane, Maribora in Celja. Predmet 20 predavanj bo: 1. Narodno gospodar-stvo. 2. Domače gospodarstvo. 3. Mestno gospodarstvo. 4. Narodno-državno gospodarstvo. 6. Svetovno gospodar-stvo. 7. Družina — dom. 8. Občina. 9. Narod. 10. Drža-va. 11. Zveza narodov. 12. Stanovi Cehi (obrtniški stan). 13. Kmetijski stan. 14. Delavski stan. 15. Kmetijska pro-izvodnja. 16. Denarstvo. 17. Trgovina. 18. Promet. 19.

Gospodarske krize. 20. Kultura.

Ker bomo mogli sprejeti samo določeno število udele-žencev, opozarjamo vsa naša društva in zveze pa tudi posameznike, da takoj pošljejo prijave. Vsi, ki se bodo udeležili tečaja v Celju, naj pošljejo prijave na tajništvo Slovenske ljudske stranke v Celju, hotel Beli vol; oni pa, ki pridejo v Mariboru na tajništvo Slov. kršč. soc. zveze v Mariboru, Tiskarna sv. Cirila. V prijavih nave-dite: 1. starost; 2. predizobrazbo (šolo); 3. poklic udele-žencev; 4. ali želi skupno stanovanje. (Stanovanja bodo brezplačna). s prijavo se vsak obveže, da bo vztrajal vse tri dni na tečaju.

Slov. kršč. socialna zveza v Mariboru.

Prej je rekviriral živino in žito...

Doba, ko se je med svetovno vojno slovenskemu kmetu po rekvizitorjih odvzemala živina, je bila ena najhujših v zgodovini našega naroda. Nočemo znova opisovati vseh težav in težkih ur, ki jih je tedaj moral prestati slovenski kmet in delavec. Od ust so neusmilje-ni vodje rekvizicijskih čet odtrgavali starim ljudem in otrokom griljaj kruha. Nobena prošnja osirotelih žen, ki so same gospodarile na kmetijah, ni pomagala. Trdo-srčni vodje rekvizicije na Slovenskem Štajerskem so bili neizprosni. Opozarjamo samo na slučaj v Forminu bli-zu Ptuja, kjer so razdražene kmetice, njih hčerke in delavke same v togoti nad brezsrčnim odvzemanjem ži-vil in živine napravile obupen čin. Prišlo je do krvavega dogodka. Vsega tega so več ali manj bili sokrivi oni, ki so hoteli z rekvizicijami čimveč dobiti za nadaljevanje vojne.

Na Slov. Štajerskem je vodil več časa rekvizicije nek nemški oficir. Bil je neusmiljen, kakor kamen na ce sti. Iz Celja ven je vodil pohode v kmetске hiše v sprem-stvu orožnikov in vojakov. Kot pomočnik mu je stal ob strani oficir-Slovenec imenom Sancin.

Ko je Nemec (menda se je zval Erhardt) bil radi prevelikega odiranja naših ljudi vendarle odstavljen, je avstrijska vlada imenovala za njegovega naslednika oficirja Sancina. Spoznala je, da se je pri nemškem

Ogromna, neštevilna družina njegovih bravcev je žalo-vala za svojim prijateljem, vsak posameznik je čutil, kot bi bil izgubil ljubo, drago osebo, predmet svojega občevanja, svoj vzor —.

Svet je umolknil v nemi tugi —.

Aleša je pretreslo.

«Zdi se, da sem res bil — velik», je govoril sam s seboj. Presenečen, srečen je bil. Da, srečen! »Končno, res je nekaj na tem, če človek ustvari kaj velikega —. In ljudje znajo ceniti dobro stvar —. Ljudske mase niso tako nerazsodne, kakor sem mislil —. Stori sem pač, kar sem mogel. Dejstvo je le, da sem bil vaju svojega dela in da ga vsled tega nisem visoko cenil.»

Kolikormogoče skromno je govoril te besede.

Seveda ni mislil več na to, da bi le površno pregle-dal časopise. Niti ene vrste, niti ene besede ni hotel iz-pustiti.

Vse ga je hvalilo. Časnikarji so sami sebe prekašali. Prave orgije so počenjali z njegovim imenom. V svoji skromnosti se je skušal prepričati, da je stvar menda nekoliko pretirana, pa v svoji strogi stvarnosti se je vprašal: »Končno — kaj pa morejo reči zoper mene?« Neomejena hvala je dolgočasna, da, sumljiva, si je pra-vil. Toda videti je bilo, da uredniki res tudi tako mislijo, kakor so zapisali. Njihova hvala je donela odkritosrčno.

Nikdar v življenju še ni bil tako zadovoljen z ve-soljnim svetom in s samim seboj. Skorajda je bil poto-lažen nad izgubo, ki mu jo je zadjala smrt malopridnega Hinkota.

Znan slovstvenik — poznal ga je — mu je napisal obširen članek o njegovih delih. Po vrsti jih je ocenil in posebej hvalil bistro opazovanje življenja, ki je lastno piscu, pikro ironijo, ki je njo bičal izrodke družbe in pregrehe posameznikov, ter prišel do zaključka, da je

predniku dovolj naučil, kako se mora slovenskemu kme-tu in batarju odvzemati čim več živine, žita, moke krompirja in masti.

«Hauptmann» Sancin je res vodil zadnjo, najhujšo dobo svetovne vojne vse rekvizicije na Slovenskem Šta-jerskem. Nemška, avstrijska vlada ga je za ta rabeljski posel smatrala kot najsposobnejšega. Nobene pritožbe proti odvzemanju najpotrebnejših stvari niso izdale nič. Njegovi rekvizitorji so odgovarjali: »Če hočemo, da se vojna srečno nadaljuje in konča, moramo imeti za vojaštvo meso in kruh.« In zaman so bile prošnje, pri-tožbe in solze ubogih gospodinj in starčkov. Nikogar ni-so vprašali, kar vzeli so ... Vprašamo vas ljudje iz tiste dobe: Ali ni bilo tako? Za pričo kličemo ljudi iz Formina in vseh občin na Slov. Štajerskem!

In glejte! Tisti, ki je zadnja leta svetovne vojne iz Celja ven komandiral rekvizicije, je že par let od Pu-clja postavljen k vodja oddelka kmetijskega mini-strstva v Ljubljani. Pucelj in Sancin delita podpore za kmetijstvo v Sloveniji, nastavljata živinozdravnike in potovalne učitelje. To oddeljenje, kojega vodijo do ma-lega sami Puceljevi samostojneži, prepoveduje živinske sejme in jih dovoljuje, kakor hoče.

V finančnem odboru državnega zbora v Beogradu se sedaj razpravlja o državnem gospodarstvu in upravi. V imenu slovenskih poslancev je poslanec g. Franjo Žebot dne 26. novembra med drugim, kakor poroča »Slovenec«, povedal radikalnim srbskim ministrom v brk, kake ljudi ima vlada v Sloveniji postavljene na čelu državne uprave. Med drugim je izrekel tudi te bese-de: »Na čelu odseka za kmetijstvo v Sloveniji stoji mož (Sancin), ki je kot avstrijski oficir vodil za časa vojne rekvizicijo živine in živil na Slov. Štajerskem.« Naš poslanec je hotel s tem samo očitati sedanji beograjski vladi, da še celo daje nagrade (v obliki visoke plače) ljudem, ki so pomagali podaljševati vojno. Ker je naš poslanec razkrinkal vse to, je Pucelj »Kmetijski list« v zadnji številki napadel g. Žebota. A čujmo: Niti z eno besedo Sancin v »Kmet. listu« ne upa odgovoriti, kako je vodil rekvizicijo. Slaba vest!

Take ljudi je spravil Pucelj na visoko mesto. Svoje-ga zeta Štiblerja in rekvizitorja Sancina je djal h ko-ritu. Srbska radikalna vlada pa še naprej drži Puceljeve rekvizitorje. Pod enim klobukom igrajo Pašič in Pu-cljevi samostojneži!

Živinski seimi.

Poziv občinskim uradom.

Od vseh strani prihajajo pritožbe: Zakaj se ne ot-vorijo živinski seimi. Naši poslanci so se za stvar pobri-gali in nam poročajo sledeče:

Po veljavnem starem avstrijskem zakonu o živi-nskih kužnih boleznih, se morajo prepovedati živinski seimi in razstave živine do tedaj, dokler kuga ne pre-neha in dokler ni to uradno ugotovljeno. Ta zakon še velja sedaj, ker za Jugoslavijo ni sklenjen nov zakon o kužnih boleznih.

Ko obolela živina ozdravi, je dolžnost gg. županov, oziroma obč. uradov, da napišejo zapisnik in ga pošlje-jo okrajnemu glavarstvu s prošnjo, da proglasi živin-sko kugo v dotični občini kot ugaslo. Žalibog moramo povdariti, da večina občinskih uradov tega ne stori tako kmalu.

Vzemimo samo slučaj okuženja živine v maribor-skem političnem okraju. Občine, v katerih je slinovka

Aleš Blaž »neoporečeno največji pisatelj, kar jih je ke-daj rodila domovina, da, eden največjih v svetovnem slovstvu. In zato je«, tako je pisal, »tembolj čudno in neverjetno, da kraljevska akademija prosvete ni storila svoje dolžnosti! Da ni kupila njegovih del, da ga ni ime-novala za častnega člana, to je škandal, to je nedopu-sten naroden greh! Kaj neki počenjajo ti okosteli starci, ki si domišljujejo, da so sodniki črez vesoljno narodno prosveto?« se je hudoval. »Seveda, kdor ne zahaja med nje, tega ne poznajo, kdor se ne strinja z njihovimi za-starelimi, preživelim nazorji, ta zanjo ni umetnik, ni kulturni delavec. Čas je že«, je vzklil pisec članka ob koncu, »čas je že, da se na korist kulturi in domovini taki ljudje umaknejo v zaprašeni kot, kamor spadajo, in dajo mesta mlajšim močem zdravih modernih načel in širokega obzorja!«

Aleš je čutil grenko zadoščenje ob teh besedah. Pa vzbudile so mu spomin na razočaranja, ki je je doživel, na siromašno življenje, na kruhoborstvo, kateremu so morali služiti njegovi ideali, na zrušene in zakopane ve-like cilje, ki jih ni mogel udeležiti, — na vse kar je do-movina zagrašila nad njim in pikro se je nasmejal.

»Seveda, sedaj, ko sem umrl, sedaj prihajajo —! Prej pa ni bilo nikogar, ki bi se bil spomnil človeka Aleša Blaža —!« —

Neki člankar je obžaloval, da skoraj nič ni znane-ga iz življenja velikega pokojnika. »Njegova dela po-znamo, med nami živijo, — ustvaritelj sam pa nam je popolnoma nepoznan. Nikoli ni prišel med nas. V na-šem mestu stoji njegova rojstna hiša, razdrta in zane-marjena je, in le toliko jo je rabil, da je prišel umreti vanjo —. Zdi se da je bil samotar v življenju, posebež, čudak —. Taki so vsi zares veliki duhovi.«

(Dalje prihodnjič.)

že pred več tedni popolnoma prenehala, še do danes niso poročale o tem okrajnem glavarstvu. Pisec teh vrst je sam videl akt, da se je posamezne obč. urade že dva-, trikrat pozvalo, naj vendar poročajo, ali in kdaj je živinska kuga prenehala. Tako je na primer okoli 20 obč. uradov v mariborskem okraju »pozabilo« postati tozadevno poročilo. Kaj sledi iz tega:

Dotične občine se ne morejo proglasiti za neokužene in se jmi ostanejo še nadalje zaprti. Naši poslanci so se potrudili pri okrajnih glavarstvih in pri deželni vladi v Ljubljani za otvoritev sejmov v Mariboru, Ptuj in drugod, a kaj pomaga, ko pa ni izpolnjena glavna zahteva postavljena o kužnih boleznih, da ni več bolezni v dotični občini.

Nujno prosimo župane in vse člane občinskih odborov v občinah, kjer se je letos pojavila kaka živinska kužna bolezen, naj takoj javijo okrajnemu glavarstvu (uradnemu živinozdravniku), da je vsa živina ozdravela in da od tega in tega dne naprej ni nobenega slučaja obolenosti več. Župan naj pošlje tozadevno poročilo nemudoma okrajnemu glavarstvu. Ob enem naj uradno zaprosi v imenu občine, da uradni živinozdravnik na podlagi občinskega uradnega poročila proglasi občino kot prosto živinske kuge. Ob enem naj vse občine zaprosijo za čimprejšnjo otvoritev živinskih sejmov.

V občinah, kjer gg. župani nimajo časa ali se nočejo brigati za to, naj posamezni odborniki ali živinorejci od župana zahtevajo, da stori svojo dolžnost. Če bi pa uradni živinozdravnik v kakem okraju nagajal v tem oziru, obvestite o tem naše poslance.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Komaj se je skupščina otvorila, se je že izkazalo, da ji vlada nima kaj predložiti, ker ni izdala nobenih predlogov. Poslanci Jugoslovanskega kluba so ostro grajali to nemarnost vlade ter zahtevali, naj vlada odstopi, če ne zna ali pa neče voditi državnih poslov. Vlada se za take zahteve in proteste seveda ne zmeni, kar se je pokazalo doslej že nešteto krat. Parlamentarne običaje in postave upošteva samo na videz, da se ne bi moglo reči, da dela brez narodnih zastopnikov.

Na drugi seji je stavil Jugoslovanski klub sledeči predlog radi velikih nesreč, katere povzročajo povodenj: 1. Za brzo popravilo železnic, državnih, okrožnih, srezkih in občinskih mostov, cest in potov, ki so bili poškodovani po poplavi, nastali koncem novembra po naši državi, se dovolijo vsi krediti, ki jih smatra ministrstvo za javna dela in železniško ministrstvo v sporazumu s finančnim ministrstvom za potrebne. Obračuni o izdanih zneskih se imajo naknadno predložiti narodni skupščini v odobrenje.

2. Za prebivalstvo, ki je po omenjeni poplavi izgubilo hiše, gospodarska poslopja, žage, mline, orodje, pridelke itd., ali bilo na njih oškodovano, se določi v podporo 20 milijonov dinarjev. Ako je potreba večja, se pooblašča ministrski svet, da proti naknadnemu odobrenju obračunov po narodni skupščini dovoli še nadaljnje kredite.

3. Naroča se ministrskemu svetu, finančnemu ministru, železniškemu ministru in ministru za javna dela, da izvrše ta zakon.

Ministri so takoj začeli stikati glave skupaj, da preprečijo nujnost tega predloga. Naši in bosanski poslanci so takoj videli, da hoče vlada prikriti oškodovanecem nujno potrebno podporo. Reklo se je: Kdor je za podporo, naj obsedi, kdor je proti, pa naj vstane. Ko je večina res obsedela, je pa predsednik skupščine napravil kot da tega ne vidi in rekel je, naj se še enkrat glasuje. Ta čas je porabil, da so se pridobili vsi radikali, Nemci in južnosrbski Turki za to, da glasujejo proti. — Naši poslanci so v upravičenem ogorčenju klicali vladi da ima za vse lumparije denar, samo za revni in nesrečni narod ga nima. Vlada je rekla, da bo dala le tedaj podpore, če se posebne komisije prepričajo na licu mesta o potrebi. Opozicija je pri tem opravičeno očitala, da si hočejo vladinoviči tudi ob teh strašnih nesrečah polniti samo žep za dijete pri komisijah. Končno je vlada le uvidela, da se ne da odkrito odklanjati podpora in začela se je pogajati z opozicijo. Predlog Jugoslovanskega kluba se proučuje in za prvo pomoč se je nakazalo — 1 milijon dinarjev, drugo je pa vlada obljubila za pozneje, če ne bo zopet snedla svoje besede. V Beogradu se je mudil te dni naš poslanik v Parizu g. Spalajkovič. Njegov prihod spravljajo v zvezo s poskušano preokrenitvijo naše politike napram sovjetski Rusiji, kar naj bi Spalajkovič kot znan carist oviral. Dalje naj bi Spalajkovič interveniral glede sestanka male antante, da prepreči po možnosti kako nagibanje male antante na angleško stran. Drugi spravljajo njegov prihod tudi v zvezo s 300 milijonskim posojilom, ker ni vseeno, pri katerih tovarnah bo naša država naročila orožje.

NEMCIJA.

V Nemčiji se neprestano menjajo vlade. Sedanjo je sestavil kanceler dr. Marx iz centra in demokratov, pa tudi ta vlada ne bo kos monarhistom in nacionalistom. Sedaj bo poskusila spraviti skozi pooblastilni zakon sledečega besedila: 1. Državna vlada se pooblašča, da ukrepe mere, ki jih z ozirom na stisko prebivalstva in države smatra za potrebne in nujne. Postopati proti predpisom državne ustave je nedopustno. Izdane naredbe se morajo nemudoma naznaniti državnemu zboru in državnemu svetu. Razveljaviti se morajo, ako to zahteva državni svet v dveh glasovanjih v presledku najmanj enega ted-

na. 2. Ta zakon stopi v veljavo z dnem razglasitve, izgubi pa veljavo dne 15. februarja 1924.

ITALIJA IN RUSIJA.

Italijanskemu parlamentu je naznanil vladni predsednik Mussolini, da se med Italijo in Rusijo že dalje časa vrše razgovori za popolno vzpostavitev normalnih odnošajev med obema državama. O izpremembah v Rusiji se je izjavil, da so to notranje zadeve Rusije. Evropske in izvenevropske države danes iščejo stikov z Rusijo ter jo stvarno priznavajo. Italija hoče biti med prvimi, zato ji ne dela priznanje sovjetske Rusije nobenih skrbi. Italija priznava Rusijo ter bo z njo vzpostavila tudi diplomatske odnose. Od Rusije pa zahteva v zameno dobro trgovinsko pogodbo in koncesije pri sirovinah, ki so Italiji potrebne.

VPRAŠANJE NEMCIJE IN VOJNIH ODSKODNIN.

Med Francijo, Anglijo in Ameriko se vrše pogajanja glede Poruhirja, vzpostavitev ondotnega prometa in industrije ter ureditve Nemčije. Francija je ponudila Angliji sporazum in sicer hoče Francija in Belgija polagoma opustiti vojaško zasedbo Poruhirja ter Anglijo zavarovati pred konkurenco poruhirskega železa in jekla, ki se utegne po pogodbi med nemškimi velepodjetji in francosko vlado zopet dvigniti in je nevarna zlasti za angleški trg. Angliji se ponuja udeležba na izkoriščanju zasedenega ozemlja. Vsled tega je napetost med Anglijo in Francijo nekoliko ponehala. Vendar pa je storjen komaj začetek dela in nove težave se vsak dan trenutno lahko pojavijo. Veliko je odvisno tudi od stališča Amerike, ki ni točno znano. Na vsak način se začno posvetovanja reparacijske komisije, ki naj po sedaj sklenjenem sporazumu začne odškodninsko vprašanje reševati, šele po volitvah na Angleškem.

Naše prireditve.

Omladinska prireditve. Kat. omladina v Mariboru priredi v nedeljo, dne 9. t. m., zabavni večer v Narodnem domu točno ob pol petih popoldne. Razven podučljive in času primerne igre »Za križ in svobodo« nastopi tudi pevski zbor ter vse društvene godbe. Dvorana bo zakurjena. Vstopnice se dobijo vsak dan pri vratarju frančiškanskega samostana in pri blagajni na dan prireditve. Ker se bode čisti dobiček porabil za novo zvonilo Matere milosti in za nakup novega glasbenega orodja, se vsi prijatelji društva iz mesta in okolice uljudno vabijo ter se preplačila hvaležno sprejemajo. — Odbor.

Bralno društvo v Hočah priredi v soboto, 8. decembra, popoldne po večernicah, v društveni dvorani Miklavžev večer. Darovi za Miklavža se sprejemajo v kaplaniji. Vabimo k obilni udeležbi!

Iz Št. Ilje v Slov. gor. poročajo: V nedeljo, dne 9. t. m. ob pol 4. uri popoldne obišče tukajšnje Orle in naraščajnike Miklavž. Člani in naraščaj mu pokažejo svoje uspehe v telovadbi, petju in deklamacijah, Miklavž pa jih primerno obdaruje.

Loče. Marijini vrtec v Ločah priredi dne 8. decembra ob 3. uri popoldne in dne 9. decembra ob 5. uri večer v dvorani tovarne »Drava« na Zbelovem krasni igrokaz »Lurška pastirica« v petih dejanjih. Prva predstava je namenjena šolskim otrokom in njihovim staršem, druga pa odrasli mladini in sosedom iz Poljčan, Žiž in Sv. Jerneja. Otroci in angelčki, ki bodo nastopili, prosijo obilne udeležbe. Čisti dobiček gre za katoliške misijone.

VELIKE POPLAVE V NASI DRŽAVI.

Strašna nesreča je te dni zadela nekatere okraje Slovenije, ki leže ob večjih rekah. Od vseh strani nam prihajajo poročila o strašni škodi, ki jo je povzročila povodenj. Dež in sneg, ki je padal v preteklem tednu, je povzročil, da so vode silno narastle in one, ki nimajo dovolj globoke struge, so se s strašno silo razlile in napravile veliko škodo. Pa ne samo iz Slovenije, tudi iz drugih delov države, zlasti iz Hrvaške, Hercegovine in Banata prinašajo časopisi obupna poročila o nesreči, ki je zadela te kraje.

Na Štajerskem je največ trpela Savinjska dolina in pa kraji ob Savi okrog Brežic. V Celju, kjer se stekata Voglajna in Savinja, pride skoro vsako leto pri malo hujšem dežju do poplave, vendar take povodnji, kakor je bila v preteklem tednu, ne pomnijo že dolgo. Savinja je uprav strahovito narastla, da je tekla že čez most, ki veže oba mestna dela. Voda je nosila izkoreninjeno drevje, les, ki so ga imeli kmetje ob vodi pripravljenega za splave, razdrila je mnogo brvi in jezov. Tudi Sotla in Dravinja sta se razlili. Dravinja je preplavila progo, ki vodi v Konjice iz Poljčan, da je bil promet ustavljen. Drava je močno narastla, toda vsled globoke struge ni prestopila bregov.

Najhuje pa je razsajala v celem svojem toku Sava. Že takoj pri izvirku, ob Bohinjskem jezeru, je prestopila bregove, potem pa je drla kot mogočen, mestoma več kilometrov širok veletok do svojega izliva v Donavo. Na Gorenjskem, zlasti pri spojitvi z Ljubljano pri Zalogu, je napravila milijonsko škodo. Tako je odnesla samo lesnim trgovcem v Kranju lesa v vrednosti več milijonov dinarjev. Koliko mostov, brodov, hiš in poslopij je podrla in odnesla, to se bo šele zvedelo. V spodnjem toku od Krškega do Siska, pa tvori Sava še danes, ko to pišemo, eno samo veliko jezero. Pri Krškem je preplavila par vasi, katerih prebivalci niso mogli pobegniti ter so po več dni živeli v večnem strahu, da voda še bolj ne naraste in jih pogoltno. Živeža niso mogli dobiti, ker je voda zalila takoj vse kleti in shrambe. Utopilo se je mnogo živine, perutnine in prašičev, ker je voda naraščala s silno naglico. Proga med Zidanim mostom in Zagrebom je pod Brežicami na več mestih prekinjena, ker stoji voda po par metrov

visoko nad progo. Ponekod je železniški tir razdejan, da bo potreba več dni, predno bo zopet popravljen.

Velika nesreča je zadela Zagreb. Predmestja, ležeča ob Savi, so pod vodo. Usodno je bilo to, da je ob Savi na tem kraju napravljen precej visok nasip, ki je za nekaj časa vodo zadrževal, potem pa se je udal in valovi so v hipu preplavili vse nizko ležeče ulice. Pri tem so se odigravali strašni prizori. Vsi ljudje so pobegnili na podstrešja, odkoder so klicali v smrtnem strahu na pomoč. Utonilo je par oseb, med njimi v nekem stanovanju troje otrok, ki so ostali v zmešnjavi v sobi, v katero je udrla voda ter jih umorila. Kasno je prišlo šele na pomoč vojaštvo, policija in požarna bramba, ki so v čolnih reševali ljudi in njihovo imetje. Nesrečneže so nastanili po javnih lokalih. Pri reševanju je prišlo do ogabnih prizorov. Par lopovov se je podalo v čolnu, kakor da mislijo reševati ljudi, toda v resnici so udirali v stanovanja in kradli vse, kar jim je prišlo pod roke. Z orožjem v roki so prisilili nesrečneže, ki so ostali še v ogroženih hišah, da so jim izročili imovino. Policiji se je nazadnje posrečilo izslediti čoln z roparji in razvil se je med njimi in policijo boj, pri katerem je prišlo celo do streljanja; nazadnje je pa policija lopove vendar premagala ter jih zaprla.

Kakor Zagreb, tako je trpelo še več mest v državi. V Banatu je izstopila reka Tisa in na tisoče hektarjev najbolj rodovitne zemlje je pod vodo. V Hercegovini in v Bosni so izstopile skoro vse večje reke in velike doline ob njih so podobne jezerom.

Za poplavljenе kraje je usodno to, ker so tudi setve večinoma uničene, ker je voda stala na njivah več dni in jih zasipala z blatom in prodrom. Mnogo posestnikov je ob živino, gospodarska poslopja in hiše so poškodovane in uničene. Občine bodo imele ogromne stroške, predno da bodo spravile v red pota in mostove.

Dolžnost vlade bi bila, da nujno priskoči obupanemu ljudstvu na pomoč. Davke bi bilo potrebno zmanjšati, da se ljudem vsaj nekoliko odpomore, da bodo lažje prenašali nesrečo, ki jim je uničila velik del imetja.

POVODENJ V SLOVENIJI IN NA HRVATSKEM TER DRŽAVNA POMOČ.

Beograd, 3. decembra.

Pretekli teden je grozna nesreča vsled povodnji zadela veliki del slovenske in hrvatske zemlje. Tako strašne povodnji sedanji rod ne pomni. Škoda znaša na stotine milijonov in se sploh ne da preceniti. Na tisoče družin je pahnenih tik pred zimo v strašno bedo. Povodenj jim je vzela vse.

Da bi utešili vsaj deloma to bedo, so slovenski poslanci v Beogradu danes, v ponedeljek, dne 3. decembra, takoj, ko so dospeli v Beograd, vložili pri predsedniku narodne skupščine nujni zakonski predlog, da naj vlada da v pomoč prizadetim v Sloveniji in Hrvatski svoto 20 milijonov dinarjev in naj popravi porušene mostove in ceste.

Takoj v začetku seje je predsednik dal naš predlog v razpravo. Da se vlada o njem posvetuje, je predsednik prekinil sejo. Nato so se ministri Pašič, Stojadinović, Uzunović in še nekateri drugi posvetovali o predlogu slovenskih poslancev. Ko je bilo posvetovanje ministrov, se dvigne minister Uzunović in izjavi, da vlada ne more priznati predlogu za hitro pomoč nujnosti. To se pravi, da za take stvari nima denarja. V vrstah poslancev Jugoslovanskega kluba je nastalo veliko razburjenje proti vladi. Nato je predsednik določil glasovanje o našem predlogu. Velika večina poslancev je ostala sedeti, t. j., da je naš predlog sprejet. A ministri so trdili, da so se radikalni poslanci »zmotili.« Nastalo je hudo prerekanje. In pri ponovnem glasovanju je cela vladna večina glasovala proti pomoči ponesrečenim. Tudi nemški poslanci (Schauer in drugi) so vstali proti predlogu za pomoč. Ko je predsednik proglasil izid glasovanja, so slovenski poslanci vsi kot en mož skočili pokonci in uprizorili tak krič proti vladi, da so zbežali ministri in predsedstvo iz zbornice. Rabuka prot vladi je trajala več kot četrt ure. Slovenski poslanci so tolkli po klopih in klicali vladi in radikalnim poslancem: »Sramota! Skandal! Za podkupovanje, za lumparije, za korupcijo, za kanone imate milijone, a za sirote, za reveže imate srce kot kamen. Fej! Sram vas bodi!«

Nastop naših poslancev je napravil na celo zbornico in na galerijo velik utis. Vse je odobraval, da so se slovenski poslanci tako neustrašeno potegnili za nesrečne žrtve povodnje.

Tudi Pašičevo vlado je vendarle postalo sram. Ker slovenski poslanci niso mirovali, je vlada vendarle sprevidela, da mora popraviti svoje mišljenje. V ministrski sobi je naglo sklicala sejo ministrov in načelnikov vseh strank.

Tako se je vlada vendarle udala in sklenila, da se že v prihodnji seji, t. j. v sredo, dne 5. decembra, izvoli posebna komisija, ki bo uredila celo pomoč. Vlada je takoj nakazala 4 milijone kron za prvo pomoč.

Če slovenskih poslancev ne bi bilo v Beogradu, bi se živ krst ne zmenil za ponesrečene kraje.

Pucelj se skriva. — Ne upa si glasovati proti vladi. V ponedeljek, dne 3. decembra se je v državnem zboru glasovalo o predlogu poslancev Slovenske ljudske stranke za nujno pomoč po povodnji prizadetim na Slovenskem in Hrvatskem. Samostojnega komedijanta Pucelja zopet ni bilo pri glasovanju. Tako zastopa Pucelj težko prizadete prebivalce. In na shodih pa Pucelj farba ljudi, kar na debelo.

Poslanec Schauer glasuje proti pomoči za po povodnji poškodovanim. Iz Beograda nam poročajo: Posl. Schauer in vsi člani nemškega poslanskega kluba so dne 3. dec. v parlamentu glasovali z srbskimi radikali proti temu, da bi se predlog poslancev SLS za hitro pomoč ponesrečenim po zadnji povodnji obravnaval kot nujen. Poslanci

Veseljaki, Zebot in Škulj so se med sejo parlamenta opozarjali Schauerja, da je povodenj v Dravinjski, Savinjski in Savski dolini napravila tudi Nemcem ogromno škodo, a kako more on glasovati proti. Opozorili so ga tudi na dejstvo, da v »Cillier Zeitung« taji, da bi bil Schauerjev klub kedaj glasoval za kuluk in za zvišane davke, a steno-grafski protokoli govorijo drugače. Schauer je bil ves čas silno potrjen, kajti on je komandiran, da mora glasovati za vsak vladin predlog. Njegovi nemški volilci stoka pod težo novih davkov, a Schauer glasuje za vladu — in za nova bremena — in proti pomoči poškodovanim. To je bridka resnica!

NAROČNINA «SLOV. GOSPODARJA» ZA L. 1924.

«Slovenski Gospodar» stane za celo leto 32 D
za pol leta 16 D
za četrta leta 8 D

Naročnina se pošlje na upravništvo «Slovenskega Gospodarja» v Mariboru.

Najboljše je, da se vsak posluži položnice, ker s tem prihrani sebi in nam poštno stroške. Poštno položnico je treba dobro shraniti.

Tedenske novice.

Poslanec dr. Hohnjec govori v soboto, dne 8. decembra, na Marijin praznik, na političnih zborih v Zrečah in Konjicah. V Zrečah je predpoldne po prvem cerkvenem opravilu občni zbor političnega društva »Straža.« Vspored: 1. Poročilo o društvenem delovanju. 2. Poročilo poslanca dr. Hohnjeca. Popoldne po večernicah govori isti poslanec na političnem shodu SLS v Konjicah, ki se vrši v hiši okrajne posojilnice.

Krajne organizacije SLS Dne 16. decembra t. l. imajo vsi krajevni odbori seje, dne 23. decembra pa imajo vse krajevne organizacije SLS občne zborove. Podrobnosti najdete v okrožnici, ki jo te dni prejmete. Izvedite navodila okrožnice natanko in vestno! — Tajništvo SLS v Mariboru.

Gospod Pucelj nima sreče. Samostojni zemljoradnik Pucelj je začel zopet strašiti po shodih na Slov. Štajerskem. Na državni praznik dne 1. decembra so zbornali samostojni v Maribor nekaj protestni shod. Shod je bil tako klavern, da se mu posmihajo celo očetje samostojnih — demokratov. Demokratski glasili »Jutro« in »Narod« se norčujeta iz Puceljevega shoda v Mariboru, ker je bil tako slabo obiskan. Zadnje nedeljo je poskusil g. Pucelj v spremstvu šentjurskega Drogenika svojo srečo s shodom v Mestinju pri Smehu. G. Pucelj je čakal in čakal na zborovalce iz šmarskega okraja, a jih je našel komaj celih 23. Tem 23tim je Pucelj nekaj kvasil, a je bil bridko razočaran, ker je bil razglašen »večlik« shod, a udeležencev pa ni bilo niti za eno omizje. Ta pičila udeležba je g. Pucelja tako grizla, da se ni upal po dnevu skozi šmarje k Drogeniku v Št. Jur, ampak se le v temnem mraku, ga je fural Josef Drogenigg k sebi na večerjo — na sedminjo!

Mariborske novice. Pri zadnjih nalivih in vsled južnega vremena je tudi Drava pri Mariboru narasla zelo močno, a Maribor je že po svoji naravni legi dobro varovan proti povodnji. — V torek zvečer je prišel po nepredvidnosti pod vlak neki vojak, ki se je vračal iz straže in je hotel domov po železniškem mostu, mesto po cesti. Vlak je nesrečno razdrobil obe nogi in desno roko. — Porotno zasedanje v Mariboru se prične dne 10. decembra. Tokrat bodo najbrž pred poroto samo trije slučajni in sicer: dva požiga in eden uboj. — Nova zvonolivarna v Mariboru bo začela vlivati zvone okrog 15. t. m.

Iz nepredvidnosti ga je ustrelil. Minulo nedeljo je zahtevalo nepredvidno ravnanje s puško nedolžno smrtno žrtev v Brezno ob Dravi. Sofer znanega lesnega trgovca g. Germuta je nerodno ravnal z nabito lovsko puško, ki se je sprožila in strel je zadel v trebuh zraven stoječega Germutovega mizarja, ki je pol ure za tem umrl.

V Slov. Bistrici se obhaja sv. misijon pod vodstvom č. g. Kitaka. Zadnji pondeljek, ravno na godovni dan gorečega misijonarja, je došel od škofijstva dekret, s katerim je imenovan duhovnim svetovalec. Neumornemu misijonarju in zlatomašniku naše odkritosrčne čestitke.

Zahvala ob priliki blagoslovitve Katoliškega doma v Ormožu. Blagoslovitev Kat. doma v Ormožu je bila za vse krščansko-misleče prireditelje in ljubitelje mladine dan veselja in radosti. V tem novem Kat. domu bomo odslej zborovali, se poučevali, se veselili in naša mladina bode imela svoj dom izobrazbe in razvedrila. Veliko truda in dela je bilo s tem domom in mnogo ga še bo, predno bosta oba popolnoma dogotovljena. Pred vsem bo potreba za dom nabaviti nov oder, ki bo gotovo drag. Upamo pa, da bodo naši Ormožani in še posebno radodarni okoličani darežljivo prispevali za nabavo novega odra, kakor so tudi radevolje in obilno darovali za zgradbo doma. Vsem onim, ki so pomagali na ta ali oni način pri zgradbi doma, se voditelji gradbe najtopleje zahvalujemo in jim kličemo: Bog platil Bog živi torej vse dobrotnike in ne pozabite na naš Kat. dom, dokler ne bo popolnoma gotov!

Rodbino Pučko v Hermancih je zadel bridka usoda. Umrli jim je njihov od vseh občanov spoštovani oče Mat. Pučko v 68. letu svoje starosti po kratki bolezni. Bil je vzor moža, skrben družinski oče, čislani pri sosedih ter vzgled lahko vsem viničarjem, ker kot tak je zvesto služil celih 68 let le enemu gospodarju. Sožalje žalostni vdovi, njemu pa trajen spomin med občani. Na svidenje gori v nebesih!

Darujte za nove zvone na Oljski gori pri Polzelu! Kdo je ne pozna, lepe gore Oljke s prekrasno romarsko cerkvijo v prijazni Savinjski dolini! Pobožni romarji, veseli izletniki od blizu in daleč kaj radi prihite na Oljko. Nekdaj

jih je klicalo in vabilo ubrano zvonjenje, ki se je mogočno razlegalo po Savinjski in Šaleški dolini: »Pridi vrh planin, nižave sin!« A danes, kako žalostno! En zvonik je popolnoma oropan svojih bronastih prebivalcev, v drugem pa jadrakuje en sam zvonček po svojih nesrečnih tovariših in mlo prosi, da bi kmalu dobil vesele, glasne tovariše. Uslišimo njegovo prošnjo! Dobri Polzelani so nabrali za novo zvonjenje na Oljki že lepo svoto, pa vendar še mnogo manj ka. Obračamo se zato na drage nam sode v Savinjski in Šaleški dolini, na pobožne romarje in vesele izletnike, priškočite nam na pomoč z denarnimi prispevki, da se bo v kratkem času zopet razlegalo mogočno zvonjenje iz prijazne gore Oljke. Mili darovi naj se blagovolijo pošiljati na župni urad Polzela.

Novice iz Št. Janža pri Velenju. Od nas šentjanžancov pač redko kedaj širša javnost kaj izve. Takrat, če so volitve, še zleti kakšna strankarska opazka med svet. Sicer je pa brez tega tudi vedno kaj novega med nami, evo torej: Letos se je po dolgem pripravljanju vendar ustanovil odbor za nove zvonove. V ta namen se je nabrala že precejšnja svota in upati smemo, da nas bode vsaj veliki zvon vabil v prihodnji pomladi, ali pa vsaj v poletju gotovo že, iz naših visokih stolpnih lin v prijazno cerkvico na »Peči.« — Ustanovilo se je pred kratkim novo pevsko društvo, mešan zbor z okrog 20 člani, kateri se prav marljivo in vstrajno vežbajo. Za gotov uspeh jamči najbolj njihov delaven in požrtvovalen učitelj g. Belan Schmiedt, nadučitelj iz Dobrne. — Našel se je tudi pri nas nekdo, ki je hotel izvršiti po »Starem zakonu« odkup župniške bere, in dal potrditi svoj nadebudni smoter celo od treh tamkaj v bližini njegovih najbližjih političnih sorodnikov. Prošnji kakor znano se ni ugodilo. Zbog tega tudi škoda za alkohol, kateri je bil možu podarjen za njegov trud že vnaprej. — Razne zanimivosti se opažajo pri naši pošti, katera še do danes drži v osebi radovedne ženske nekdanji staroavstrijski medvojni režim cenzuro. — Ista radovednost se polašča tudi nekaterih, če bodo naši novi pevci postali pevski odsek tukajšnjega Slov. kat. izobraževalnega društva.

Blagoslovitev novih zvonov v Mozirju. Slednjič se je izpolnila tudi nam Mozirjanom vsaj deloma ena najsrčnejših želj. Od trdke Bühl v Mariboru smo dobili dva zvana v skupni teži 1520 kg. Dne 2. decembra jih je blagoslovil g. ravnatelj dr. Anton Jerovšek, ki je imel tudi pridigo in sv. mašo. Naj stoterno Bog poplača vsem, ki so nam pripomogli k temu veselju z darovanjem lesom, z denarjem ali z delom!

Nekaj odgovora. Iz Mozirja poročajo: Vsakega trezno mislečega človeka v Mozirju je bilo sram, ko je čital v »Taboru« tako ostuden dopis iz Mozirja. Ne bi se čudili, ako bi bil dopisnik kak cestni potepuh, a dopis je delo študiranega demokrata. Dopisnik predbaciva slabo občinsko in zasebno gospodarstvo in rabi pri teh običajih najpogostejše izraze. Mozirski demokratje naj pri mejo sami sebe za nos in se vprašajo: Kedo je zakrivil na občini in med občani 12 let trajajočo tožbo, ki je povzročila tisočake in tisočake stroškov in 12 letni prepri? Pri tej dolgovezni tožbi je občina propadla kljub posredovanju dr. Kalana iz Celja in demokratskega veljaka dr. Kukovca. Nadalje treba vprašati: Kedo je povzročil pri občinskih cestah in ničvrednih kanalih tako ogromne stroške? Kako je bilo stanje občinske blagajne poprej in sedaj?

Prostovoljno gasilno društvo Mislinje, blagoslovljenje gasilnega doma. Prostovoljno gasilno društvo Mislinje je ob ustanovitvi leta 1921 prevzelo od občin Št. Ilj in Mislinje gasilski dom. Letos ga je dalo prestaviti na bolj dostopno mesto ter ga je nekoliko povečalo. Dne 18. nov. se je isti slovesno blagoslovil. Ob tej priliki se je v prid društva vršila zvečer pri Rozmanu v Št. Ilju pod Turjakom veselica z raznovrstnim sporedom, domače bralno društvo je popoldne vprizorilo burko »Črevljak«, pri obeh sv. mašah pa je bilo v isti namen v cerkvi darovanje, tako da se je s skupnim složnim delovanjem in vsestranskim obiskovanjem prireditve vkljub jako slabemu vremenu nabralo nad 6000 K čistega dohodka. Gradivo za gasilski dom je prebivalstvo prispevalo večinoma brezplačno. S tem je prebivalstvo pokazalo, da razumeva važnost gasilskega društva in obenem dokazalo, kaj se more storiti s složnim in skupnim delovanjem. Bog daj, da bi ta bratska sloga ostala med nami in nas jačila! Z zadovoljstvom beležimo, da so se naše prireditve udeležili tudi: župni načelnik g. dr. Železnikar ter odposlanci sosednih gasilnih društev Slovenjgradec in Vitanje. Vsem, ki so nas podpirali in pripomogli do navedenega vspeha, izreka tem potom najtoplejšo zahvalo: Prostovoljno gasilno društvo Mislinje.

Smrt vzorne mladenke pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Po mukopolni bolezni je izdihnila dne 26. m. m. v bolnici v Zagrebu članica tukašnjega Kat. slov. prosvetnega društva Micka Pratengrazer v bujni mladosti v 18. letu svojo plemenito dušo. Ob njeni prerani smrti žaluje celo prosvetno društvo. Spavaj sladko in na svidenje nad nebeskim svodom!

Kako so zborovali demokratje v Rajhenburgu? Priprost kmet iz Rajhenburga nam poroča: Slučajno sem dobil v roke demokratski Žerjavov časopis »Jutro« in čital ter se smejal poročilu o dobro uspelem shodu demokratske stranke v gostilni Pilih v Rajhenburgu. Ze en dan pred shodom so raznosili demokratski agitatorji vabila s pozivom: Jutri v nedeljo po prvem sv. opravilu vse na shod k Pilihu! Zjutraj po prvi službi božji pa so bili vsi zborovalni prostori nabiti prazni in torej je morala demokratska gospoda preložiti shod do pol 10. ure. Ob tem času je prikapljal nekaj radovednih ljudi in sicer vseh skupaj celih 11. Govornik, demokrat in živinozdravnik Dolje Ribnikar iz Ljubljane je čakal v posebni sobi na zborovalce. Ribnikar — ta ljubljanska kravja babica — je čakal do 11. ure in običajni gostje, ki se zbirajo v tej gostilni, so brili norca iz potrpežljivosti demokratskega odposlanca. V posebno

sobo k Ribnikarju ni bilo nikogar in moral je ta gospod, ako je hotel kaj povedati, ude svojega žalostnega rojstva prenesti iz posebne gosposke sobe v navadno. Začel je svoj slavnati govor in seveda udaril v svoji živinozdravniški nepremišljenosti po avtonomiji. Ribnikar je pač mislil, da ne poznamo, mi Rajhenburžani parlamentarne politike in demokratskega centralističnega koritarstva, a se je zmotil bridko. Se tisti drobci prisiljenih poslušalcev, katere je imel, mu je svetoval, naj bi rajši prodal svojo centralistično slamo kje v Makedoniji in ob albanski meji, a ne v Rajhenburgu. Ribnikarjeva govorniška slama je še one enajstere poslušalce utrdila v avtonomističnem prepričanju in o celem Rajhenburgu že lahko trdimo tudi za prihodnje volitve, da bo volil kot en mož po programu slovenske avtonomije in bo še mogoče zacvilil v Ribnikarjev kravji rog le še kak učitelj ali zaslepljeno zagriženi uradnik. Tako je bilo pri nas v Rajhenburgu z demokratskim shodom in tako je gotovo tudi po drugod, a seve »Jutro« poroča o nabito »praznih« zborovalnih dvoranah in o burnem pritrevanju nenavzočih in še ne rojenih demokratov.

Pojasnilo. Radi napada na Cirilovo tiskarno je bil obsojen med drugimi tudi neki Adolf Ogrizek, rodome Mariborčan in črkoslikar v železniških delavnicah. V Mariboru pa je še drug Adolf Ogrizek, trgovski pomočnik in sin veleposestnika Mirka Ogrizek v Erjavcu pri Rogaški Slatini. Ta zadnji Ogrizek nima in ni imel nobenih stikov z Orjuno in tudi ni v nobenem sorodstvu z goraj omenjenim obsojenim napadalcem na tiskarno. Toliko v pojasnilo, da ne bo nedolžni Adolf Ogrizek trpel po nedolžnem od strani nepoučene javnosti.

Gospodarstvo.

Volitve v cenilne komisije za dohodnino. Koncem l. 1923 se mora z žrebom izločiti polovica prvotnega števila voljenih in polovica prvotnega števila imenovanih članov in namestnikov obstoječih cenilnih komisij za dohodnino. Da se izvršijo nadomestne volitve za izločene člane in namestnike, so davčna oblastva sestavila volilne imenike, v katere so po abecednem redu vpisane vse dohodnini zavezane osebe. Ti imeniki bodo v času od 13. decembra do vštete 20. decembra 1923 ob navadnih uradnih urah v uradnih prostorih davčnih oblastev l. stopnje razgrnjeni na vpogled. Vpogledati smejo imenike samo dohodnini zavezane osebe dotičnega cenilnega okraja. Voliti bodo smele le osebe, ki so vpisane v imenike, in one, ki si izposljujejo vpis v imenike na podstavi reklamacijskega postopanja. Rok za vlaganje reklamacij je določen od 13. do vštete 20. decembra. Vsak davkoplačevalec sme vložiti reklamacijo le za svojo osebo. Reklamacije se vlagajo pri davčnih oblastvih l. stopnje. Po poteku reklamacijskega roka bodo smeli davčni zavezanci vpogledati volilni imenik še nadalje do vštete 12. januarja 1924 samo, če se primerno legitimirajo, da se jim na ta način omogoči izbrati kandidate izmed volilnih upravičencev. Volitve se bodo vršile v nedeljo, dne 20. januarja 1924. Volilni kraji so sedeži davčnih uradov, v katerih območju stanuje volilec. Volitev bo osebna in ustna z izključitvijo kakršnihkoli pooblastil. Le nedoletniki in osebe pod varstvom morajo izvrševati svojo volilno pravico po zakonitih zastopnikih. Posebne legitimacije in volilne glasovnice se ne razpošiljajo. Voliti se smejo le v dotičnem cenilnem okraju dohodnini zavezane osebe moškega spola, ki so izpolnile 24. leto ter uživajo vse državljanske in politične pravice. Izvoljeni so tisti kandidati, ki dobijo v cenilnem okraju relativno največ glasov. Pritožbe zoper volilno postopanje, odnosno zoper izvršene volitve, se morejo vložiti v osmih dneh po volitvi pri davčnem oblastvu l. stopnje. — To so bistvene točke razglašene delegacije ministrstva financ v Ljubljani z dne 23. novembra, objavljenega v »Uradnem listu pokrajinske uprave za Slovenijo« z dne 30. novembra. Ker cenilne komisije avtonomno določajo o predpisu dohodnine ter so vsled tega velike važnosti, opozarjamo davčne obvezance na velevažne nadomestne volitve v cenilne komisije. Somišljeniki, pred vsem pozor na volilne imenike!

Zapuščinske takse. Po novem zakonu o taksah z dne 25. oktobra 1923 so oproščeni od zapuščinske pristojbine: dediči, kateri se napram zapustniku nahajajo v prvi stopnji krvnega sorodstva, to je otroci in starši, ako vrednost dedščine ne presega 500.000 dinarjev, in to samo tam, kjer je zapustnik umrl potem, ko je zakon od 25. oktobra 1923 stopil v veljavo, to je od dne 15. novembra 1923. — Tako stoji dobesedno v navedenem zakonu.

Kmetijski pouk po deželi, na Štajerskem in v Prekmurju. Oddelek za kmetijstvo priredi v prvi polovici meseca decembra sledenja predavanja: V soboto, dne 8. t. m.: 1. Črna pri Prevaljah, predpoldne, o čebelarstvu, Okorn. 2. Podpeca, popoldne, o čebelarstvu, Okorn. V nedeljo, dne 9. t. m.: Polana v Prekmurju, o kmetijstvu, Pavlica. V nedeljo, dne 16. t. m.: 1. Mala Polana v Prekmurju, o kmetijstvu, Vojsk. 2. Murski Petrovci v Prekmurju, o kmetijstvu, Pavlica.

POKRAJINSKA ZVEZA JUGOSLOVANSKIH VINOGRADNIKOV ZA SLOVENIJO

je imela dne 2. t. m. v Narodnem domu v Mariboru svoj ustanovni občni zbor, katerega so se udeležili mnogi delegati krajevnih vinarskih društev in drugi odlični vinogradniki iz vse Slovenije. Zveza šteje že danes 14 krajevnih organizacij s 838 člani. Želeli je, da bi bil vsak vinogradnik član krajevnih organizacij, ki danes obstoje v Mariboru, Ptuj, Šmarju, Sv. Bolfenku pri Središču, Ormožu, Gornji Radgoni, Brežicah, Ljutomeru, Rogatcu, Novem mestu, Črnomlju, Mokronogu in Krškem, kajti čim močnejša organizacija bo, tim lažje bo braniti ogrožene

Interese vinogradništva. Kjer še krajevnih organizacij ni, se naj čimprej ustanove.

Izvolil se je sledeči odbor: predsednik: Anton Puklavac, vinarski ravnatelj v Mariboru; podpredsednik: Bohuslav Skalicky, kmet, svetnik in ravnatelj kmet. šole na Ormu; tajnik: Josip Zabavnik, višji kletarski nadzornik v Mariboru; blagajnik: inž. Ivo Zupanič, strokovni učitelj na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru; odborniki: Mihael Brenčič, posestnik, Spuhlja pri Ptuj; Franc Kirin, posestnik v Krškem; Franc Penca, župan v Mokronogu; Ivan Urek, posestnik v Globokem pri Brežicah; Robert Košar, veleposestnik pri Sv. Bolfenku pri Središču; Jože Nemanič, posestnik in narodni poslanec v Želebeju pri Metliki; Lovro Petovar, veleposestnik v Ivanjovcih; Alojz Supanič, posestnik v Vajgenu pri Jaremini; Franjo Žebot, posestnik in narodni poslanec v Mariboru; Fric Zemljčič, veleposestnik in vinski trgovec v Ljutomeru; Srečko Robič, župan in posestnik v Limbušu pri Mariboru; Petar Miovič, posestnik v Mariboru.

Občni zbor je soglasno sklenil sledečo resolucijo:

»Pokrajinski Savez jugoslovanskih vinogradnikov za Slovenijo v Mariboru je na svojem ustanovnem občnem zboru dne 2. dec. 1923, na katerem je bilo zastopanih 134 krajevnih vinarskih društev iz cele Slovenije s skupaj 338 člani-vinogradniki, sklenil, pridružiti se zahtevam vinarskega in sadjarskega odseka kmet. družbe za Slovenijo v Mariboru, ki jih je ta-le stavil v svoji zadnji »Spomenici« z dne 10. junija t. l. št. 717 in si jih osvojiti! Zlasti zahteva Pokrajinski Savez od visoke vlade:

1. Da pri sklepanju trgovinske pogodbe z republiko Avstrijo doseže za uvoz naših vin vsaj iste ugodnosti, ki jih je Avstrija koncedirala Italiji (znižanje uvozne carine carine od 60 na 30 zlatih kron za hl in za Slovenijo kontingent vsaj 100.000 hl lažjega naravnega vina, oziroma vinskega mošta od 8—12 odstotkov alkohola, oziroma 14—20 odst. sladkorja.

2. Da pritegne k trgovinskim pogajanjem z vino uvažajočimi državami — pred vsem sedaj z Avstrijo — vedno eksperta iz Slovenije, ki natančno pozna razmere vinogradništva in vinski trg v Sloveniji. Na vsak način pa zahtevamo z vso odločnostjo od vlade, da se k trgovinskim pogajanjem z republiko Avstrijo pritegne tudi en delegat iz pokrajine bivše Avstro-Ugrske.

3. Da ukrene potrebno, da se vinski zakon iz leta 1907, ki velja danes samo v Sloveniji in Dalmaciji, uveljavi za celo državo ter da se ga zopet začne izvajati z vso strogoostjo.

4. Da se prepreči vsako vtihotapljenje vina iz Madžarske in Italije v našo državo.

5. Da se ukinejo kontrolni listi za prevoz vina, ki povzročajo mnogo stroškov in še veliko več zamude časa in če že to ne gre, da se naj izdaja kontrolnih listov poveri občinskim uradom, ki so bolj pri roki.

6. Istotako naj se ukine naredba, po kateri morajo slovenski vinogradniki vsako leto svoj vinski pridelek namenovati finančni oblasti.

7. Slovenski vinogradniki odklanjajo stališče vlade, da vinogradniki iz prejšnje Avstro-Ugrske radi prejšnjega podaništva ne bi mogli sodelovati pri trgovskih pogajanjih z republiko Avstrijo kot delegatje in eksperti.

8. Zahtevamo, da da vlada v slabih letinah za sladkanje vinskega mošta vinogradnikom na razpolago trošarne prosti sladkor.

9. Ker vinogradi letos zbog slabe vinske letine niso bili aktivni, v največ slučajih pridelek ne krije niti pridelovalnih stroškov, zahtevamo od vlade, da da finančnim oblastem nalog, da dohodkov iz vinogradov, ki ne prerezirajo nobenega čistega dobička, letos v obče ne obdači.

To resolucijo naj se takoj dopsilje vsem prizadetim ministrstvom, narodni skupščini in drugim merodajnim zastopništvom.

DVE ČUDNI KURJI BOLEZNI.

Na svojem dvorišču ogleduje zjutraj hišna gospodinja kokoši, a med njimi ni kokota ali petelina. Zaostal je v kurniku in šele, ko ga je izgnala, stopa počasi na dvorišče, se ne zmeni za svoje, med tem, ko se je vsako jutro kaj živahno sukal med njimi ter sedaj ono in to od svojih hujšljencev pozdravil in se jej poklonil.

Že včeraj ni več kirikal in zgodaj se je podal spat. Danes odpira na široko svoj kljun ter zeva in zakahta pogosto. Napenja se na vso moč, pogoltniti ponujeno hrano in čeravno mu je dosedaj dišala prav dobro, ga je očividno vzelo. Shušal je in ako bi ne bil oblečen v isto vsakdanjo kakor praznično pernatno obleko, prešela bi mu lahko kosti.

Hišna gospodinja je že čitala v »Gospodarju« o pernatinskih davici ali difteriji in koj sluti, da je njen lepi kokot napaden od te nalezljive bolezni. V resnici pa je drugače. Kokot je zbolel na drugi hudi bolezni, kojoj je povzročil črv v sapniku. Kar na mah je sapnik s črvi že prenapolnjen.

To hudo bolezen pri kokoših lahko spoznaš, ker od nje napadena živalčka pogosto odpira kljun in se obnaša, kakor bi sanjala.

Kaj storiti, da napadeno živalco ozdraviš in jo rešiš pravočasno smrti?

Postopaj kakor proti kurji davici ali difteriji. Vzami pero, kateremu pustiš ob koncu le nekoliko perja, drugo perje odreži in s tem čopičem očisti sapnik črvov, ki nosijo po natančnem opazovanju žolte glavice. Samoobsebi je razumljivo, da čopič previdno porineš v sapnik, ga počasi obrneš v sapniku in črve, ki jih tako odrtaš, izvlečeš. Posledice neprevidnega ravnanja s čopičem v sapniku so rane in nagla smrt. Dobro bo čopič pred uporabo pomočiti v olje ali vodo, v kateri raztopiš soli. Svetujem ti tudi, da primešaš hrani drobno razsekanega česna.

Omenjena kurja bolezen je zelo nalezljiva. Od nje napadena žival s kihanjem izmeče črve ali vsaj njih zarodke, katere potem pobere zdrave kokoši in se nalezijo te hude bolezni.

Na vsak način moraš to bolezen zatirati ter zabraniti pomnožitev ali razplod teh kurjih črvov.

So že znamenja te bolezni nastopila, moraš bolne živali takoj ločiti od zdravih in jih držati na posebnem prostoru. Poginjene pa dobro zakopli, najbolje, da jih zažgeš. Če le mogoče, odloči za zdrave nov prostor. Kurnik ali hlevček pa razkuži, to je, očisti ga s sodalugom.

Soseda naše gospodinj, kateri je zbolel njen tako lep kokot, pa se pritožuje, da je najlepša, najbolj velika ter krepka kokoš leto in dan gola.

Če ravno ni čas misljanja, hodi ta drugače jej draga kokoš vselej opipana okoli. Neprijetno ji je, gledati med drugimi kokoši to razcapano, pernatno — ciganko.

»Odkod ta neprijetna prikazen?« povprašuje soseda sama sebe, povprašuje tudi druge.

Neverjetno in vendar resnično je, da so okužene kokoši, ki same sebi pulijo perje, da ga potem, če ne vsega, pa vsaj deloma požro. To je druga čudna kurja bolezen, s katero se hočemo danes baviti.

Te grde navade se kokoši oprimejo, če jim postaja dolg čas, če nimajo priložnosti brskati po gnojšču, ali kod drugod. Pred vsem pa, če ne dobivajo hrane, ki jim redi kosti. Te bolezni ozdraviš kokoši, če jim primešaš vsakdanji hrani kostno moko, ki jo lahko pripraviš, ako kosti stolčeš, kakor moka na drobno.

Nek živinozdravnik priporoča kot zdravilo svežo kri, kateri primešaš nekoliko navadne soli. Ako od te bolezni napadene kokoši niso radi pasme posebne vrednosti, je najbolje rabiti radikalno sredstvo, v — pisker z njimi!

(Dalje prihodnjč. — Kurjerec iz samostana.)

Tržne cene v Mariboru. V Mariboru stane 1 kg govejega mesa I. 25—26 D, II. 23 D in III. 20 D. Teletina je I. po 32.50 D, II. po 30 D. Svinjina je po 30—40 D. — Kože: 1 komad konjske kože 150—225 D, 1 kg goveje kože 17.50—20, 1 kg telečje kože 25—30, 1 kg svinjske kože 11—25 D, 1 kg gornjega usnja 105—120, 1 kg podplatov 100—140. Perutnina: 1 piščanec majhen 20—27.50 večji 27.50—37.50 D, 1 kokoš 50—55.50, raca 50—75, gos 80—100. Žito: 1 kg pšenice 3.50, rži 3, ječmena 3, ovs 3.25, koruze 3.50, prosa 4, ajde 3, fižola 4.50. Krma: 1 stot. sena 100—112.50, otave 100—112.50, ovsene slame 75. Kurivo: 1 kub. meter trdih drv 200, mehkih 175 D.

ZITNI TRG.

Cena žitu je nekoliko poskočila. — Moka se je prodavala po 515—520 din. za 100 kg. Penica bačka 320—325 din. Koruza stara 260—265 din. Oves 225 din. — Ponudbe niso bile zelo velike, ker iz mnogo krajev ne morejo vsled povodnji žita odplesati. Cene so momentano poskočile, za prihodnje mesece pa je pričakovati zopet padec, ker bo nam začela konkurirati Rumunija, kjer cene zelo padajo. Ima že pripravljenih 7000 vagonov moke in 50.000 vagonov pšenice za izvoz. To bo vplivalo sigurno tudi na cene v naši državi, ki ima več kakor polovico za izvoz določenega žita še neprodanega. Zadnje povodnji so uničile v mnogih krajih ozimino. Zlasti v Banatu, naši žitnici, je napravila precej škode Tisa. Zato bode treba gledati, da se pred vsem ti kraji oskrbe z žitom za novo, pomladansko setev. Tudi pasivni kraji, ki pridelajo manj, kakor potrebujejo za življenje, so slabo preskrbljeni. Ti kraji sedaj največ kupujejo ameriško in italijansko moko, ki je znatno cenejša od naše, dasi je slabša. Kmetje v Sloveniji žita tako ne prodajo, razven par izjem; pač pa prodajo mnogo krompirja, ki ga kupujejo naši južni kraji, pa tudi mesta ga dosti porabijo. Izvoz fižola, ki ga Slovenija največ prodaja, je v Italijo prenehal začasno.

Hmelj. XXXIV. poročilo Hmeljarskega društva o hmelji ki kupčiji vobče. Žatec, CSR., 24. 11. 1923. Po nekaterih mirnih dnevih je zopet oživelo povpraševanje po hmelju tukaj na trgu, kakor tudi na kmetih. Nekaj 100 bal hmelja srednje in dobro-srednje kakovosti se je prodalo po 3300—3400 čK za 50 kg. Pozneje se je cena dvignila do 3500 čK. Za najlepše blago se je zahtevalo do 3600 čK; vendar pa ni prišlo do kupčije. Cene so se torej od minulega tedna dvignile za obilo 50 čK. Nekaj zanimanja je bilo tudi za lanski hmelj, katerega so plačevali od 2700 do 2800 za 50 kg. Konečno razpoloženje in cene zelo čvrste; upati je, da se bodo cene še dvignile. — Savez hmelj. društev.

TRETJA RAZPRAVA O POMNOŽITVI V KORENINI PRISTNE VRTNICE.

Da kolikor mogoče popolnoma obrazložim pomnožitev v korenini pristne vrtnice, bom nasvetoval čitateljem »Sl. Gospodarja« še druge načine, kako vzgojiti vrtnico zgoraj omenjene vrste.

Ako mesca maja ali junija vejice prirežeš od onih vrtnic, ki jih želi gojiteljica pomnožiti, tedaj priraste na odrezanih vejicah več drugih mladik. Iz teh nežnih mladik lahko vzgojiš v korenini pristno vrtnico. Nežne mladike ureži na onem mestu, na katerem so izrastle, tako globoko, da se držijo svoje vejice, iz katere poganjajo. Na tej urezi bo skušala mladika se zaceliti ter nastavi bel obroček (cambium) in se okroglo obraste, to je, nastavi zacimek (caulus) za korenine.

Ako se ta nežna mladika potem, ko je že nastavila bel obroček (cambium) in se obrastla okroglo, to je nastavila zacimek (caulus) za korenine, odreže in porabi za natič, požene hitreje koreninice in sigurneje, kakor vsak drugi natič. Od sto takih natičev jih raste pogosto 80—90, kar je za vrtnarja, ki se bavi izrecno z vzgojitvijo vrtnic, velik uspeh.

Na deželi, kjer gojijo vrtnico le radi krasote hišnega vrta, je ne boš gojila v tej množini, kar pač vsaka kmetiška vrtnarica lahko sprevidi.

Opisana je ta-le pomnožitev v korenini pristne vrtnice le iz tega namena, da nudim čitateljicam navodilo, kako si na priprost ter lahek način vzgoji v korenini pristno vrtnico vsaka kmetiška hiša.

Preidem na drug način, pomnožiti si vrtnico, o kateri bom razpravljaj v tem članku.

V korenini pristno vrtnico lahko pomnožiš tudi z grebenico ali položnico. Z grebenico ali položnico pomnožiš vrtnice močne rasti, ki so plezalke, ki poženejo po 1 m dolge veje. Vaje pripogneš in jih položiš v zemljo. Tik vsakega očesa vejo, ki mora imeti že dobro dozoren les, urežeš do polovice. Nato vejo pritrdiš k zemlji in to najbolje s kakim hlodcem, da ne more več na kvišku in nato jo dobro pokrij z zemljo. Ako ne more dežiti na zemljo, ker je mogoče vrtnica, od katere si želiš vzgojiti v korenini pristno, preveč pri zidu ali pod hišno streho, ji je z zalivanjem potrebno priskrbovati vlage.

Na posameznih očesih izrastejo korenine.

Preko poletja se je veja, oziroma grebenica ali položnica na posameznih očesih že ukoreninila in se v jeseni ali spomladi tisti del veje med očesi tik očes odreže. Koliko oči, toliko vzgojenih vrtnic.

To postopanje vzgojitve v korenini pristne vrtnice pred vsem priporočam za pomnožitev »Centifolije«, takozvane kraljice vrtnic.

Zelo priporočljiv in zanimiv je sledeči način vzgojiti si vrtnico, ki je pristna v korenini, od mesca julija do začetkom septembra.

Za gredico si izvoli prostorček v senci, ki leži najbolj proti severu. Zemlja bodi lahka, ali pa si jo pripravi sama iz polovice komposta in drobnega peska (sviža). Na to zemljo potrosi 5—6 cm visoko opranega, debelejšega peska. In kaj je zanimivo — natičev ne smeš odrezati, ampak jih moraš izčesniti iz starega lesa ali vejice. Nad četrtim očesom jih odreži in narobe, to je, zgornji del natiča usadi v zemljo, spodnji pa, ki se je držal starega lesa ali vejice, ki je bil izčesnjen, moli iz zemlje na kvišku. Natiče dobro poskropi ter jih pokrij s steklenimi baloni (Glasglocken). Na zgornjem delu natiča, ki bi bil moral pravzaprav priti v zemljo, se nastavi bel obroček (cambium) in potem v 12—15 dneh zacimek (caulus) za korenine.

Po tem času odvzami balončke, natiče preglej dobro! Od vsakega natiča odreži oni del, ki je bil v zemlji z zacimkom (caulus), dobro obraščene zacimke potem usadi v zemljo, to je z onim delom, ki je poprej molil na kvišku v zrak, da se lahko ukoreninijo nadalje.

To postopanje pri pomnožitvi ali vzgoji v korenini pristne vrtnice ima te-le prednosti: Prvič natiči tako lahko ne gnijejo; drugič rastejo sigurneje in v večjem številu; tretjič zna vrtnarica, ki si je vzgojila take vrtnice, katere naj obvaruje pred zimsko pozebo.

Eden najbolj priprostitih načinov vzgojiti si razne mesečne vrtnice mi je znan iz lastne izkušnje.

Izvolil sem si dobro dozorene vejice, oziroma vejice, kojih les je bil dobro dozoren. Tik spodnjega očesa sem gladko odrezal ter pustil 3—4 oči. To vejico sem djal v steklenico, ki je bila preko polovico napolnjena z vodo. V 4—5 tednih, tudi že poprej, so vejice pognale korenine. Nato sem jih usadil v vrt v zemljo. Zemlji sem primešal polovico drobnega peska in rastle so. Toda kakor sem že omenil, sem to-le pomnožitev poskusil le pri mesečnih vrtnicah. Pri bolj imenitnejših sem si izvolil najsigurnejšo pot, katero sem že opisal v člankih o pomnožitve v korenini pristne vrtnice.

(Dalje prihodnjč. — Samostanski vrtnar.)

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 88—89 din. 100 francoskih frankov stane 472.5—477.5 din., za 100 avstrijskih kron je plačati 0.1247—0.1257 din., za 100 čehoslovaških kron 258.5—260 din., nemške marke ne notirajo, in za 100 laških lir 383.5—384.5 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.46 cent. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja padla za 6 točk.

Kar v potrebujete, to je Elzafluid. To pravo domače sredstvo, katero prežene vaše bolečine. Poizkusna pošiljka 27 din. Lekarnar Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 341, Hrvatska.

Dobro uro imeti je želja vsakega človeka, ker vsaki ve, kako je neugodno, ako se ne ve nikdar pravega časa. Znana trdka ur H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 992, Slovenija, zahvaljuje svoj dober glas resničnosti, da vsaka njena ura ima natančni in trajni stroj. Kdor kupi pri Suttnerju uro, je siguren, da poseduje najboljši stroj, ter si prihrani s tem jezo in popravilo. Krasni cenik trdke H. Suttner vsebuje še veliko izbiro, tudi razne druge zlatnine in srebrnine ter drugih sličnih potrebščin.

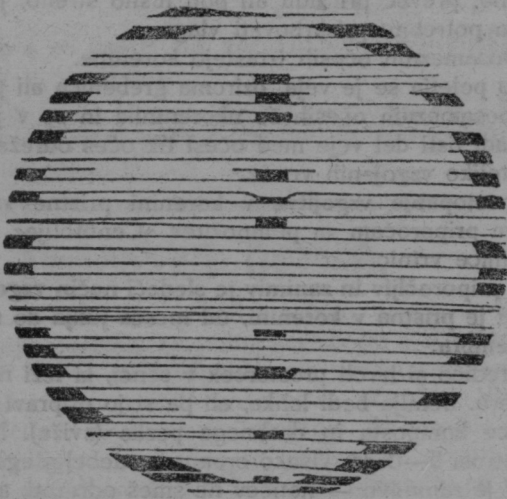
Bolečine? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se bodele čudili! Dobrodejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter čez 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev z 10% doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 341, Hrvatsko.

Nova knjiga! Gladiatorji. Zgodovinski roman iz leta 70. po Kristusu. Angleški spisal Whyte Melville. I. in II. del. Založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. — Naša tiskarna je izdala Gladiatorje v ponatisu. S tem je jako ustregla našemu ljudstvu. Zdaj že skoraj ni več dobiti poštene pripovedne knjig, starih ni več, novih pa radi draginje nikdo več ne založi. Gladiatorji so krasen roman iz prvih časov krščanstva. Kdor začne to povesti enkrat brati, je ne odloži poprej, dokler je ne

prečita. Cela povest obseg dva zvezka. Cena je za naše razmere zelo nizka. Prvi del stane s poštnino vred 9 D, drugi del 11 D. Dobi se v Cirilovi tiskarni, Maribor.

Zgodba o nevidnem človeku. V »Straži« je izhajal skozi mesece podlistek pod zaglavjem »Zgodba o nevidnem človeku.« Zgodba je v zelo lepi slovenščini in prevedena iz angleščine in je po svoji vsebini zelo zanimala naše naročnike in čitatelje. Tiskarna si je sedaj preskrbela ponatis te mične zgodbe in je izšla že tudi knjiga, ki se dobi za 7 dinarjev v prodajalni Cirilove tiskarne. Knjigo zelo toplo priporočamo vsem bralnim društvom.

Velik natečaj!

Kaj pomeni ta slika?

Za pravilno rešitev smo določili 20 nagrad v skupni vrednosti 3400 din.

Pogoji:

1. Vsaka oseba v državi SHS se lahko udeleži rešitve, vendar samo z enim odgovorom.
2. Rešitev se naj vpošlje potem dopisnice reklamnemu oddelku tvornice Zlatorog - Maribor. Naveden naj bo časnik in natančen naslov.
3. Vse rešitve morajo biti do 15. decembra pri nas.
4. Ako dobimo nad 20 pravih rešitev, bodo se nagrade žrebale. Nagrade so sledeče:

1. nagrada: din. 500, v gotovini 500 din.
 2. nagrada: din. 300, v gotovini 300 din.
 3. nagrada: din. 200, v gotovini 1600 din.
 4. nagrada: din. 100, v gotovini 1000 din.
- skupno 3400 din.

Nagrade se bodo razdelile še pred božičnimi prazniki. Imena onih, ki so dobili nagrade, bomo objavili na tem mestu.

Tvornice Zlatorog, Maribor,
preje C. Bros.

MALA OZNANILA.

Hiša v Mariboru se po ceni Čevljarski Singer cilindrostroj prodaja. Naslov v upravnistvu poceni naproday. Benko, Mi-
1267 2-1 klošičeva ulica 6, Maribor.

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste
posode, svetiljk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih šip itd.

Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Poljedelski stroji

prvovrstno delo
naravnost iz tvornice

Wöllersdorfer - Werke A. G.

Wien, I. Schwarzenbergplatz Nr. 3.

Velika zaloga!

Hlapci, oženjeni, k konjem in volom, se sprejmejo pri oskrbnistvu gospodarstva v Strnišču, pošta Strnišče pri Ptuj. 1283 2-1

Sprejme se za prihodnje leto dobra, zanesljiva oseba, ki se razume na vsa hišna dela in zna dobro kuhati v gospodinjstvu brez otrok. Plača po dogovoru. Ponudbe pod »Le-
pa služba« na upravn. 1277

Sprejmeta se: za čuvanje 1 konja za jahanje zanesljiv in trezen, samski hlapec, prednost ima, kateri je pred vojno služil pri topništvu ali pri dragoncih, ter zanesljiva in poštena, pridna služkinja za vsako delo v gospodinjstvu. Prijave v gozdarskem uradu Vurberk. 1284 2-1

Domajno Ludvik, Zihlava, p. Sv. Jurij ob Ščavnici, 16 let star, zdrav, krepek, abstinent, želi mesto mlinarskega ali kovaškega učenca. 1275

Nakupovalci in vozniki mleka se sprejmejo za mlekarstvo v Mariboru. Zglasiti se je v mlekarji Slovenska ulica 16 v Mariboru. 1295

Štirikolesno brizgalno v zelo dobrem stanju prodaja po nizki ceni Prostov. gasilno društvo v Račjem. Vprašati pri društvu. 1268 2-1

Majhna vila z verando v Mariboru s takojšnjim stanovanjem se prodaja. Naslov v upravnistvu. 1273

Več gostiln in trgovin, velikih in malih posestev, vinogradnikov in gozdov se po nizki ceni prodajo. Več se izve pri J. Grošl, Orehova vas št. 51, pošta Slivnica pri Mariboru.

Lepo posestvo, 4 orale: 1¼ orala vinograd, ostalo njive in sadonosnik, poslojpe zidano in dobro, se prodaja. Ivan Tuš, postaja Pesnica. 1285

Prodaja se po ceni enonadstropna hiša na lepem prostoru. Studenci, dr. Krekova ul. 4. Prodaja se posestvo, 7 oralov, eno uro od Ptuja. Ivan Gomza, Kicar. 1286

Stajerski fižol, orehe, sadje, suhe gobe kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah: »Agraria«, veletrgovina z deželimi pridelki d. z. o. z. Maribor, Aleksandrova cesta št. 57. 1281 8-1

Orehe v lupinah in jedrcih ter fižol kupuje po dobri ceni trgovina »Pri kmetici« Albin Novak, Maribor, Glavni trg št. 18.

Prodaja malo hišo s tremi sobami, kuhinjo in vrtom, blizu rudnika Huda jama, tik ob cesti, zelo pripravo za kakega obrtnika. Cena 40.000 D. Vekoslav Perc, Sp. Rečica pri Laškem. 1285 3-1

Prodaja se hiša, pritlična, z manzardo, tremi dvorišči in dobro ideočo trgovino v hiši, z enim poslopjem na dvorišču, s hlevom za 4 krave in 1 konjička, velikim vrtom in 8 stanovanji. Prodaja se radi prevzetja drugega posla. Ponudbe na Adalberta Weiss, Zagreb, Paromlinska cesta 90, v trgovini. 1276

Prodaja se umetni mlin na stalni močni vodi, pekarna s branjarjo in gospodarsko poslopje z svojo električno lučjo, štirje vrlovi. Prodaja se pekarna z dvema vrtoma tudi posebej. Pridela se 11 hl vina in 28 hl jabolčnika. Košnje za eno govedo, cena ugodna. Naslov v upravnistvu. 713

Lepo posestvo na prodaj. — Posestvo leži v Loku št. 23, blizu Frama (pol ure od farne cerkve). Posest meri štiri orale, ima hišo, gospodarsko poslopje in svinjski hlev. Poslastnik lahko redi 2 goveda in 5 svinj. Na posesti je zelo lep sadovnjak (jabolke in hruške), sadovnjaka se drži lep kostanjev gaj. Naslov in ceno pove upravnistvo. 1223 3-1

Posestvo v Rimskih Toplicah, 3 in pol orala veliko, vinograd, krasen sadonosnik, njive, travniki in gozd, stanovanje in gospodarsko poslopje ter zidanca se prodaja. Pojasnila daje Franc Krenh v Rim. Toplicah. 1256

Vinogradniki pozor! Na suho cepljene trte so na prodaj in sicer najrodovitnejše vrste. V zalogi je vkoreninjeni divjak Riparia portalis in Götthe št. 9. Kdor si želi naročiti lepe in močne trte za svoj vinograd naj se takoj oglasi ustmeno ali pismeno pri Francu Slodnjaku, trtničar, pošta Juršinci pri Ptuj. Trte se dobijo po najboljši nizki ceni. Za odgovor se naj priloži znamka. 1263

Kmetije in lesni trgovci pozor! Kupim vsako množino okroglega lesa za rudokope, to je borov, smrekov, jelkin ali hojev les, 2 in pol, 3, 3 in pol, 4, 4 in pol, 5, 5 in pol, 6, 6 in pol in 7 m dolg, od 10 cm naprej debel na tankem koncu, do 24 cm srednje debeline; les je lahko raven ali tudi slok, suh ali svež, zdrav od skorje ulučen. Kupim franko vagon na vseh postajah. Prosim le obveznih ponudb koliko vagonov takega lesa mi lahko dobavite, najzadnjo ceno od kub. met v vagon naloženo in v katerem času lahko odpeljete. Korošec Dragotin, lesna trgovina, Rečica ob Paki. 1222

Zimsko perilo, barhenti za obleke, barhenti in flanela za zimsko perilo, velika izbira sukna, kamgarna, ševijota itd. za moške in ženske obleke, koče, odeje, slamanjace, itd. itd. Vse to kupiš ugodno v manufakturni trgovini Fr. Majer, Maribor, Glavni trg št. 9. 591

JOS. NEKREP
tesarski mojster in stavbeni podjetnik

sprejme vsa v njegovo stroko spadajoča dela in jih izvede ročno in ceno.

MARIBOR, SMETANOVA 59.
Telefon 140. 10-9 290

M. Rauch, Celje.

priporoča svojo bogato zalogo steklenega in porcelanskega blaga ter primerna darila za Božič in Novo leto, kakor: service za kavo, čaj, likere itd. ter raznovrstne kuhinjske posode. — Konkurenčne cene! 1269 6-1

Lepa hiša v Mariboru, 5 sob, štiri kuhinje, polovico vrta; cena 330.000 kron, ako hoče celega, višje. Poizve se Ruška cesta 4. 1265 2-1

Iščem pekarijo v najem v boljšem kraju v dobri promet. Jakob Emeržič, pek v Vurbergu. 1250 3-1

Priporoča se za pečnice, za kmetijske peči, različne barve in visokosti, dobro izdelano blago po zmerni ceni. Rajšp osip, lončar v Račjem. 2-1

Fotografična aparata 6 krat 9 in 9 krat 12, dobro ohranjena, z opremo in učnimi knjigami poceni prodam. Jožef Naroča se edino pri založni Dobnik, Crna pri Prevaljah. 1235 3-1

Tomažev žlindro, fosfat, kafiljevo sol in druga gnojila dobite vedno v zanesljivi kakovosti najceneje pri Kmetijski zadrugi v Ptuj. 1175 5-1

Gamaše, podplate, usnje kupite najbolje pri O. Skaza in drug v tuj, Dravska ulica št. 6. 1174 5-1

«Pesmi». Sedem moških zborov (4 obhajilne in 3 velikončne) z dovoljenjem kn. šk. ordinarijata v Ljubljani št. 3550-17, uglasbil in založil Zdravko Ferlič, Loka pri Zidanem mostu. Cena partituri 15 D. Denar se naprej pošlje ter priloži za poštnino 50 p. Naroča se edino pri založni ku. 1235 3-1

Orehi. Vsako množino kupi po najvišjih dnevnih cenah trgovina Matko Seršen, Maribor, Koroška cesta 39. 701 3-1

Prodajalka. Sprejme se samostojna prodajalka za trgovino z mešanim blago, starejša zanesljiva moč na deželo. Plača po dogovoru. Ponudbe na Ivana Veselič, Ormož.

Hiša, enanadstropna, 5 stanovanj (2 sobi in kuhinja kupcu takoj na razpolago), velik vrt, hlev, električna razsvetljava v Mariboru poceni na prodaj. Naslov pove upravnistvo lista. 694 2-1

Imaš bolečine v obrazu? V celem telesu?

UPORABLJAJ ELZA-FLUID!

Potrebuješ li dobrodejno in okrepujoče mazilo?

UPORABLJAJ ELZA-FLUID!

Ali te muči glavobol? Zobobol? Trganje?

UPORABLJAJ ELZA-FLUID!

Ali želiš najboljše za negovanje zob, kože, glase?

UPORABLJAJ ELZA-FLUID!

Ali si preveč občutljiv glede mrzlega zraka?

UPORABLJAJ ELZA-FLUID!

Ali želiš dobro domače in kosmetsko sredstvo?

UPORABLJAJ ELZA-FLUID!

Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in boljšega delovanja kakor francosko žganje. Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi ti rečeš

**TO JE NAJBOLJŠE,
KAR SEM KEDAJ OKUSAL!**

Išči Elzafluid v vseh dotičnih poslovalnicah, vendar pa zahtevaj samo pravi Elzafluid lekarnarja Feller. Ako naročiš naravnost, stane s pakovanjem in poštnino še se denar pošlje naprej ali po povzetju:

- 3 dvojnatih ali 1 specialna steklenica 24 din.
- 12 dvojnatih ali 4 specialne steklenice 89 din.
- 24 dvojnatih ali 8 specialnih steklenic 151 din.
- 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 214 din.

Kot primot: Elza-obliž zoper kurja očesa 4 D in 6 D; Elza-mentolni črtniki 7 D; Elza-švedska tinktura za želodec D; Elza-zagorski prsni in kašeljni sok D; Elza-ribje olje 20 D; Elza-voda za usta 12 D; Elza-kolinska voda 15 D; Elza-šumski miris za sobo 15 D; Glycerin 4.80 D in 18 D; Lysol, Lysoform 25 D; Kineški čaj od 2 D dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 15 D; Elza-mrčesni prašek 10 D; strup za podgane in miši 8 D. Za primot se pakovanje in poštnina posebej računa.

Na te cene se računa sedaj 10 odstot. doplatka. Pisma je natančno adresirati na: Eugen V. FELLER, lekarnar, Stubica donja, Elzatrg št. 341, Hrvatsko.

Prikladna in poceni božična in novoletna darila za mlade in stare najdete vsi v galanterijski trgovini

JOZEF MLINARIČ, GLAVNI TRG 17. 1270 3-1

JETIKA.

Zdravnik za pljučne bolezni dr. Pečnik, ordinira vsaki petek v Celju. Vprašati v lekarni Marija Pomagaj. Čitajte njegove tri knjige o jetiki.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Najlepše božično darilo so

: šampilije :

iz kaučuka, v vsakovrstni izpeljavi, ki jih izdeluje v najkrajšem času, v potrebi v 24 urah

F. ZINAUER, Maribor, Aleksandrova cesta 45,
(nasproti glavnemu kolodvoru).

Istotam se dobijo blazinice in mazila v vseh barvah, v vseh velikostih, posebno primerne za trgovce, društva, in pisarne. — Nadalje numeratorje, šablone, pečati ter vsakovrstne napisne tablice na pločevini in emajlu. — Zahtevajte cenike zastonj.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

NOVI

BERSON

Samo se dalje! juje!

Zahitjevalite od Vašega posolara stručnjaka pripravljenosti i Vi ne čete nijedne cipele nositi bez BERSON-gumenih potplatov! Pristojiti čete skupe popravke, Vaša čela obuća bit će trajna elegantna, očuvati čete noge od mokrine i ne čete se umoriti u hodanju.

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Kralja Petra c. 25 **CELJE** (Bivša graška mitnica)
12-149

priporoča svojo bogato zalogo **dežnikov** domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno.

Orehove hlode

in vse druge vrste okroglega lesa kupuje po najvišjih cenah proti takojšnjemu plačilu

Matija Obrar

lesna trgovina in električna žaga

Maribor, Tatlenbachova ulica (Loška ul. 15)

Najugodnejšo ceno in ugodne takojšnje plačilne pogoje za

kostanjey les
nudi lesna tvrdka

ERNEST MARINC, Celje, Zrljnsko Frankopanska 4.
Sprejme se tudi več nakupovalcev v raznih krajih.

Komplet. trgovska oprava

kakor tudi zaloga blaga mešane trgovine

J. Beranič v Rogaški Slatini

je vsled opustitve trgovine na prodaj! Istotam se prosta skoro nova registr. blagajna in »Wertheim« blagajna št. 5. Natančne podatke pri J. Beranič, Rog. Slatina.

Jesernig-ova škropilnica

je dosedaj najbolj priljubljena in torej najboljša škropilnica za uničevanje peronos-pore. — Ker se jo posnema, se opozarjajo cenjeni vinogradniki, da je ona prava, ki nosi poleg stoječo varstveno znamko. — Ta znamka je za celo JUGOSLAVIJO uradno prijavljena. Edino zastopstvo za Slovenijo:

F. ZINAUER, Maribor, Aleksandrova c. 45/II.

Širite naše liste!

DRVA
premog
OVES
koruzo
opeko

trgovsko opravo, auto, šivalni stroj, voz proda

OSET ANDREJ

Maribor, Aleksandrova 57

Telefon 88.

Opekarna
IAKOB MATZUN, Ptuj

Opeke
vseh vrst

Apno

Cement

Premog

Opekarna
IAKOB MATZUN, Ptuj

DANIEL OMERZU SLOVENSKA BISTRICA

TRGOVINA Z MANUFAKTURO IN ŠPECERIJO

Vedno sveža velika zaloga češkega in angleškega sukna za moške in ženske. Nizke cene!

Volneno blago za neveste!

Svilnate robce, platno, cefirje, barhente i. t. d.

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDECE MOLITVENIKE:

a) ZA OTROKE

Kvišku srca 27, 36, 39 in 40 din.
Rajski glasovi 38, 50 in 52 din.
Priatelj otroški po 6,50 in 7,50 din.
Ključek nebeški po 20 in 30 din.
Angel varih po 11 din.

b) ZA ODRASLE

Bogomila po 15, 20, 25 din.
Pobožni kristjan po 12 din.
Češčena Marija po 14, 48, 60 din.
Marija varhinja po 10, 36 din.
Sv. Alojzij po 15, 34 din.
Nebeska, naš dom po 42 din.
Skrb za dušo po 15, 22, 30 din.
Sv. ura (velike črke) 12, 15, 30 din.
Mali duhovni zaklad (velike črke) 12 din.
Marija Kraljica 42 din.
Venec pobožnih molitev po 40 din.

Venec pobožnih pesmi 15 din.
Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja apostolov po 10 din.
Kvišku srca! Pesmarica (zl. obr.) 15 din.
Premišljevanja za celo leto I. in II. del 32 dinarjev.
Družba vednega češčenja. Dvo molitvenikuri 3 din.
Kratko navodilo za pobožnost M. B. Kraljice src 5 din.
Vir življenja 18 din.
Duša popolna 20 din.
Duša spokorna 20 din.
Bog med nami 12 din.
Večno življenje (rdeča obreza) 24 din., (zlata obreza) 33 dinarjev.
Slava Gospodu 18 dinarjev.
Nebeška hrana I. in II. del 15 din.
Priprava na smrt 16 din.

U R A

1245

je stvar zanesljivosti, ker pri kupovanju nikdar ne morete vedeti za koliko se bo zvišala cena od skoraj potrebnih popravil. Od ponovnih izdatkov pazite samo, ako imate garancijo za popolno dobro vrsto strojev. — Tvrdka SUTTNER, kot jugoslovansko skladišče lastne švicarske tvornice ur nudi Vam vedno veliko zbirko samo prvovrstnih ur v vseh cenah! — Predvsem znamka »IKO«! švicarska tvornica jamči Vam za dobroto stroja. Zahtevajte bogato ilustrovani cenik, v katerem najdete ure za gospode in gospe, iz zlata in srebra, nikla itd. v vsaki ceni ravnotako zapestne ure, budilke dalje verižice, obeske in različni nakit. Pošljite za ta cenik samo 2 dinarja.

Odpošiljalna tvrdka ur
H. SUTTNER
Ljubljana 992
Slovenija.

Za dolge in puste zimske večere kupujte knjige

„Cirilova knjižnica“ Dosedaj izšlo 7 knjig.

Dobite jih po zelo nizki ceni v prodajalni

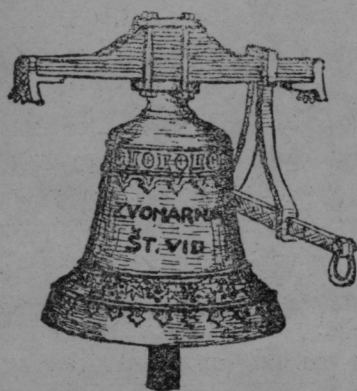
TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

Napredaj je pritlična hiša

ob cesti, blizu kolodvora v Sp. Dravogradu št. 63. Pet sob, klet, vrt, ena njiva. Cena ugodna. Vprašanja na naslov: LAPAN, Eisenkappel, Kärnten. 1272

Sodi za vino vedno v zalogi pri **FRAN REPIČ**, Ljubljana, Trnovo.

ZVONARNA IN LIVARNA

ŠT. VID NAD LJUBLJANO
vliva

BRONASTE ZVONOVE

v vseh velikostih za župne cerkve, podružnice in kapele po najnižji cenah. Kupuje stare in razbite zvonove po najvišjih cenah.

Kdor hoče kupiti zelo poceni
naj gre v prodajalno
TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU!

Čujte!

Čujte!

**Ne zamudite
ugodno priliko!**

Postrežba solidna

Pojdite pri nakupu manufakturnega blaga v staro-
znano trgovino

CELJE,
tik farne cerkve

CELJE,
tik farne cerkve

Mera poštena

Vsled ogromnega nakupa iz prvih inozemskih tvor-
nic se prodaja samo trpežno ter sveže blago po nizkih
cenah.

Vedno velika izbira vsakovrstnega manufakturnega
blaga kakor: moško ter žensko sukneno in volneno bla-
go, vsakovrstne tiskanine, belo in pisano platno, rujava
kotenino, cajgi, nogavice, letno in zimsko perilo. Poseb-
no velika izbira vsakovrstnih svilenih, polsvilenih rut
in šerp, kakor tudi cajgastih in barhastih rut.

Za obilen obisk se priporoča

Aloiz Drofenik
Celje, Glavni trg 9.

Na drobno!

Na debelo!

Na drobno!

Na debelo!

Manufakturno blago

po najnižjih cenah pri trdki

IVAN KOS, CELJE,

Prešernova ulica št. 17.

Na drobno!

Na debelo!

**SPODNJEŠTAJERSKA
LJUDSKA POSOJILNICA**

V MARIBORU, STOLNA ULICA št. 6, reg. z. z. n. zav.

obrestuje od 1. avgusta 1923 navadne hranilne vloge, katere se
zamore vsak čas dvigniti, po

6%

Stalnejše vloge po dogovoru.

Somišljeniki, širite naše liste!

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri „BELEM VOLU“

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počenši s 1. julijem 1923 po:

6% brez odpovedi,
6 1/2% proti enomesečni odpovedi,
7% proti trimesečni odpovedi,
7 1/2% proti šestmesečni odpovedi,
8% proti enoletni odpovedi

od dneva vloge do dneva dviga. Rentni in invalidni davek plačuje
posojilnica sama.

Kam naj dam lanenoprejev tkanje?

Samo v tkalnico
domačega platna

„KROSNA“
v Ljubljani

Zrinjskega cesta št. 6, nasproti cerkve
sv. Jožefa

kjer tudi lahko zamenjaš leneno predivo
za lepo domače platno.

**INGER ŠIVALNI
STROJI**

Na celem svetu znani kot najboljši.
Podružnice in zastopstva v vseh mestih.
Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. 5, II. k.
Filijalka; MARIBOR Šolska ulica št. 2.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno
manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani trdki

KAROL WORSCHKE

Maribor, Gosposka ulica št. 10.

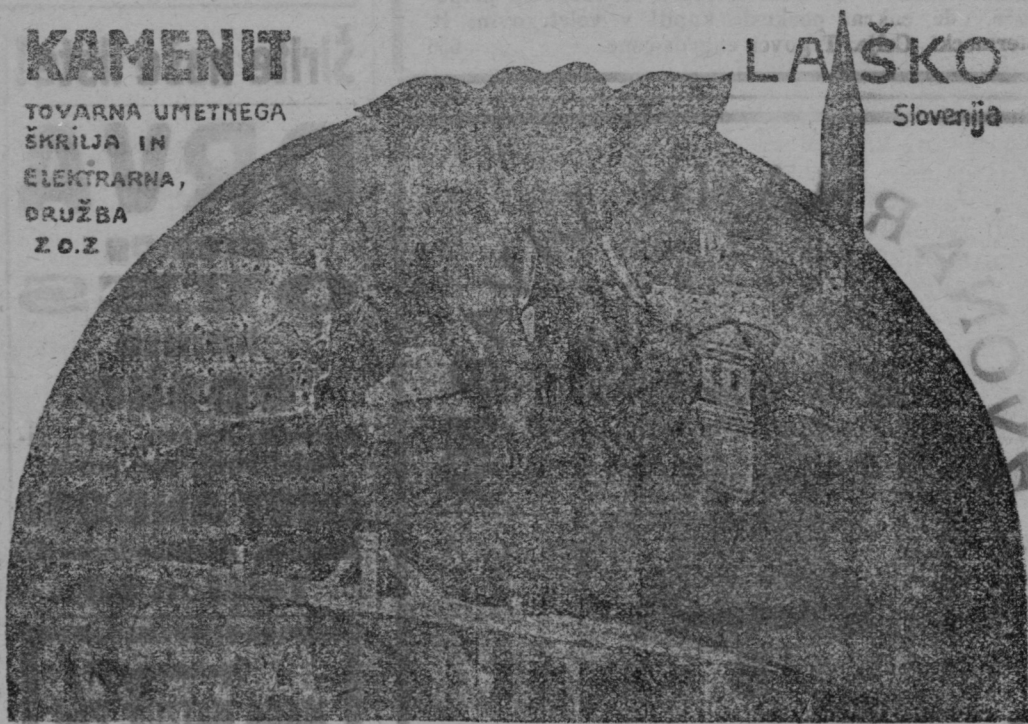
!!! Pariz za postelje!!!

KAMENIT

TOVARNA UMETNEGA
ŠKRLJA IN
ELEKTRARNA,
DRUŽBA
Z.O.Z.

LAŠKO

Slovenija

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.
Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.